

GÖLGE

KÜLTÜR SANAT BİLİM DERGİSİ

Kadriye Nazif Gölge Anadolu Lisesi

Önsöz

Kadriye Nazif Gölge Anadolu Lisesi olarak Bilim, Kültür, Edebiyat dergisiyle ilk kez ve son olmamak dileği ile karşınızdayız. Edebiyatsever öğrencilerimizin talepleriyle ortaya çıkan bu dergi onların özverili çalışmaları sayesinde tamamlanabildi. Şu an çoğu mezun öğrencilerimizle kafa kafaya verip dergimizde neler olması, hangi yazılar üzerinde durulması gerektiği konusunda beyin fırtınası yaparak dergiyi nihayete ulaştırabildik. Edebiyattan psikolojiye, sanattan bilime kadar dopdolu bir içerikle karşınızdayız. Her bir yazıda öğrencilerimizin emeği oldukça büyük. Onlar istemeseydi, yazmasaydı bu dergi ortaya çıkmayacaktı. Emeği geçen tüm öğretmen arkadaşlarıma ve öğrencilerimizin her birine bu zorlu yolculukta bizden yardımlarını esirgemedikleri için dergi ekibi adına teşekkürü bir borç bilirim. Hafize Çakır KORKMAZ'la beraber yürüttüğümüz bu süreçten oldukça keyif aldığımı belirtmeliyim.

Keyifli okumalar diliyorum.

Dilek Em

İçindekiler

Haz Polenleri.....	4
Bilinmezliklerimle.....	5
Maniler-1.....	6
Umut Kuşumu Yedirtmem.....	7
Hicran Kırıkları.....	8
Maniler-2.....	9
Beyaz Gelincik.....	10
Maniler-3.....	11
Gerçekten Saklanan Söz.....	12
Güçlüyüm Çünkü Ben Bir Kadınıam.....	13
Beat Kuşağı Üzerine Sohbet.....	15
Küçürek Hikayeler.....	17
Sonunu Kucaklayan Aciz Turna.....	21
Yaşadığımız O Anılar.....	22

Tasarım A.Meriç Süpürgeci

Düşmeler Düşküsü.....	23
Ben Tanrı Değilim Biçare.....	24
Ölü Doğum.....	25
Şenol Erdoğan İle Mülakat.....	26
Siddhartha'ya Bakış.....	29
'Kış Uykusu' Bir Taşra Panoraması.....	30
İnsanın İstemleri Doğrultusundaki Yaşamı.....	32
Kutlu Yanılganlık.....	35
Atatürk ve Gençlik.....	37
Sahne Sanatlarının Işığı: Paşa Halk Dansları.....	41
Plastik Zihinler.....	46
Greenpeace'in Son Raporu: Deprem Sonrası Adil ve Yeşil Bir Gelecek İnşa Etmek.....	47
Teknofest.....	51
Biyoloji Olimpiyatları.....	52

Haz Polenleri

Zehra Demirhan

Sanki en son dinlediğın nakaratta kalmışsın gibi,
Ellerinden tutulmasını beklemişsin yıllardır.
Oysa tozlu raflara gömülen bir kitapmışsın,
Sayfaların sararmış, yok adını hatırlayan asırlardır.
Kalbin okuduğın son gazelde belki de,
Unuttun gömdüğün goncaların rengini.
Sana emanet edilen ruhun incileri,
Suya dökülen bir çiğ tanesi gibi.
Kopan bir ağıt çığlıktan hallice,
Bataklığa saplanmış narin özünde.
Umutların bir yıldız gibi kayıp giderken,
Sevgin bir hiç o ölüm gününde.
Yanıyor, kanıyor ve acıyor;
Dumanlar kalbini çepeçevre sarıyor.
Bir damla dahi gözyaşın kalmadı Lakin kabuslarındaki kadın hep ağlıyor.
Kaskatı kasırgalar var uçuşan yellerin ardında,
Atan kalp son veriyor işlevine sonunda.
Kararıyor etraf, gün ışığından eser yok;
Yitiriyor benliğini aheste aheste.

Bilinmezliklerimle

Rümeysa Arıcan

Bildiklerim ve bilmediklerimle geçiyor sanki ömrüm. Bazen bir yarışa benzetirim. Bilmiyorsun koş, koş, yetiş, bil. Peki ne kadarını? Belki ne kadar gerekiyorsa. Ne kadar gerekir ki? Bilmiyorum.

Ömür bir okyanus misali, herkes nefesinin yettiği yere kadar inebiliyor. Ya yüzme bilmeyenler suya düşse ne olur? Kimi çırpınır, kimi kendini suya teslim eder. Kendisini suya salan zafere ermiştir sonunda. Öğrenmiştir ki her zaman kontrolü elimizde tutamayız. Neticede kaderi bilmiştir, sabrı, umudu bilmiştir. Çırpınırken kaybeden korkunun içimizdeki gücü engellediğini görmüştür.

Kötü diye adlandırdığımız bütün ne varsa ne kadar direnssek de değiştiremeyeceğimizi, yıprananın boşa kürek çeken olacağını üzgünüm ki çok gördüm. İşte böyle ne çırpınan ne suya kendini bırakan ne de düzeltmeye uğraşan bilebilirdi sonu. İnsan böyle sonu bilinmez hayatını yaşar. Erişebildiğimiz ancak bize düşen nasip kadardır.

İşimize geldiği kadar da bilmek de isteyebiliriz. Yorulduğumuzu hissettiğimizden kaynaklanabilir bu. Ama belki işimize yarayandan daha çok bilmeye ihtiyacımız vardır. Bunu da bilemem. Bir söz okudum: “Bazen çok şey bilmek iyi

değildir, bilgi arttıkça şüphe artar.” Doğrudur yanlıştır bilmem iki fikrim oldu. İlkın işin magazinsel, dedikodu kısmı. İnsanoğlu bunlarla vakit öldüreceğine barındırdığı potansiyel zihnini kullansaydı “çıkart” dediğimiz bencil kelimeyi bugün daha az konuşurduk. Öte yandan sözü ilimde düşününce keşke kafam karışacak kadar çok bilsem. Vay be bir konuda beyin fırtınası yapacak kadar çok bilgiye sahipsiniz, ne kadar güzel bir lütuf...

Sordum kendime “Yarınını bilmediğimiz bu hayat için çabalamaya değer mi?” diye. Düşününce biraz rahatlamaya ihtiyacımız var. Toprağa ektiğim tohumu her sabah bir gün filizlenecek diye suluyorum. Zamanımın çoğunu çalışmayla geçirdiğim sınavda belki beklentimden daha güzel sonuç alabilirim. Hatalarımı bir daha yapmam deyip yatışıırım yazı yazmayı benimle aynı düşünen insanlarla fikirlerde buluşabilirim hissiyle yazarım. Birini gerçekten çok sevdiğimde onun için canımı verebilirim. Biz hep iyi olsun isteriz.

Belki tohumum filizlenmez, olsun yine ekerim. Sınavda umduğum başarıyı yakalayamam, yine çalışırım. İstemeden aynı hataları tekrarlayabilirim. Af diler, sebemin üstüne giderim. Yazdıklarım beğenilmeyebilirim.

Maniler-1

Ben de yazılarımı kendime saklar, sır edinirim. Uğruna canımı feda edebileceğim insan beni yanıtabilir, üzücü fakat gayet olağan bir durumdur. Evet işler bizim istemediğimiz gibi gitmeyebilir. Ama insanın içinde hep bir umut vardır. Kalbine kör birinde dahi umuttan parça buluruz. Yarınını bilmediğimiz bu hayat didinmeye değer. Sonuçta bedende taşıdığımız can var oldukça yani zaten zaman tıkr tıkr işlemeye devam ediyorken, biz iyiyi isteriz, umut ederiz açıkça bilinmezimiz için gayret ederiz.

Ertesi gün deniz kenarında sessizce kafa dinleyebileceğim belki. Belki papatyaların coştığı kırlara koşabileceğim. Sonraki yaz gezmek istediğim şehre gidebileceğim belki. Oysaki yarın var olacak mıyım bilmiyorum. Zaten şuan devam ediyorken yaşa yolunda iyi olanı istiyorum. Bilinmezlik sonsuzdur. Önemli olan amaç uğruna gösterilen azmin vicdan rahatlığıdır. Canım ister kalabalıklara karışırım ya da yalnız olmayı tercih ederim. Gezer keşfederim yahut dinlenirim. Canımı çok acıta bir durum sonradan sıradanlaşabilir. Farkına varabilmek için zaman gerekir, biz vaktin ne zaman olduğunu bilmeyiz. Var mısınız siz de sonunu bilmediğimiz sadece istediğimiz şeyleri yapmaya? Hayat kesinlikle buna değer. Çünkü biz de zaten bir gün göçüp gideceğiz. Ne vakittir kim bilir...

O ıssız evin yanında
Gezip durur yana yana
Oğlunu asker edince
Ağlar durur Ayşe ana
(İREMSU YUMAK)

Kimya
Beynimi yaktın kimya
Bu sınavı hazırlayan
Allah'ın kulu kim ya?
(YAĞMUR TÜTENK)

Aylaynır kaşa kadar
Sevdiğim gel Muş'a kadar
Sana indirim göstercem
Sephora'da yaza kadar
(SEMİH YAVUZ)

Acıyla yanar yüreğim
Seni görmeden öleceğim
Akıllanmaz bu başım
Aşkından delireceğim
(GÜNCE BURMABIYIK)

Hava bugün çok bulutlu
Sevdiğim mutlu mu mutlu
Gördüm abisini yolda
Döndüm eve uslu uslu
(UĞUR EFE YAMAN)

Gözüne baktım kuş gibi
Çaya gelicem beş gibi
Tıklatınca aç kapıyı
Bensiz hayatın boş gibi
(MİNA DELFİN YILMAZ)

Umut Kuşumu Yedirtmem

Rümeysa Arıcan

Yüreğim sızlıyor. Sanki onun değil benim canımı aldı giderken. Ah zamanı az geri alabilsem. Can olacağım ona yemin ederim. Kader denilen -her seferinde yüzümü buruşturan- kelimeye meydan okuyacağım. Ürkek yavruma zarar vermesine engel olacağım. Olacaktım, olamadım, şimdi anca sızlanıyorum.

Bahçeye çıkmıştık öylesine. “Baksana kuş yaralı mıdır hasta mıdır yerde...” deyince yaklaştık, korkuyor ama kaçmıyor zavallıciğim. Sonra anladık ki bir sıkıntısı var. Onu öylece bırakamazdık. Hem pek görünür yerde değildi hem de birine yem olurdu biliyorduk. Gel gelelim biz ondan korkuyoruz o bizden. Bir kuşa dokunmayı geçtim; yanına yaklaşmam mucize. Sonra annemin lafı geldi aklıma. Kendimi bildim bileli bir hayvandan bir ölüden çok korkarım. Annem dedi ki: “Ölü zaten ölmüş hayvan dediğin sana ne yapsın. Ne ölüden ne hayvandan hiç korkma. İnsanın düşmanı insan olmuş korkacaksa insandan korkmalısın.” Soğukkanlı kalmaya çalışarak yanına çömeldim. En içten saflıkla gözlerine baktım uzun uzun. Gözleri kırmızı tüyleri ise oldukça açık bir griydi. Öyle güzeldi ki sen ne tatlısın dedim defalarca. Zannımca ona zarar vermeyeceğimi anladı. “Bak sen benden korkuyorsun ben de senden ikimiz de birbirimize nazik olalım sana yardım edeceğiz. Hatta seni besleyeceğiz de dedim. Defalarca tekrarladım. Ağzımda atan kalbim de sakinleşmişti. Bu kuşa yardım etmeyi çok istiyordum. Kendime inanmıştım da.

İki elimi yaklaştırdım ürkekçe bakıyordu yapamadım. Tekrar denedim sağ elimin işaret ve orta parmağına kadife tüyleri değdi de çırpınıp az öteye kaçtı. Hemen arkadan kedi gelmiş gözlerini benim kuşuma dikmiş. Git buradan diye bağıryorum hayvanın umurunda değil. Diğer arkadaşım da kediyi engellemeye çalışıyor. Oysa Bir adım gerilemedi, kararlıydı. Başka biri geldi” Ben kuşu elime alabilirim.” dedi. Kız tam elleriyle kavriyordu ki kuşum korktu, kaçarken kedi yerden bir iki adım yüksekte kuşun üstüne atladı. Benim Umut kuşlarımdan birini öldürdü o hain. Ne olurdu bir fare yeseydi. Umut bağladığım o cana dokunmasaydı. Oturdum ağladım. Ağlasam ne olur kuş geri gelir miydi hayır. Kendimden utandım bir kuşa dokunmaya cesaretimin olmamasından nefret duydum. Önceki sabah evimin bahçesinde duyduğum sesle çıkınca yem olmuş başka bir kuş görmüştüm. Korktum, çok korktum Kuşlarımla öldürüyorlar ben bir şey yapamıyordum. Yeter kayıp verdiğim. Dokundurmayacağım kuşlarıma. Onlar her zaman denizin üstünde süzülürken insana ümit olacak. Bir şairin dizelerini süsleyecekler. Gördüğünde bir çocuğun gülümsemesi olacaklar. Yanınıza yoldaş, sevdalıya kanat, bezmiş ilham olacaklar. Saçlarında özgürlük, barış kokan göğsümde büyüttüğüm kuşlarıma kimse mani olamayacak.

Hicran Kırıkları

Sude Naz Dümen

Yalanlarla büyümüşüm, kendi yalanlarımla. Bana masal anlatmamışlardı, bende kendim yazdım kendim oynadım. Kendi kendime masallar uydurdum. Yalanları seviyordum, kendi kafamda kurup insanlara anlattığım kendi gerçeklerime, insanların yalan dediğiyle yüzleştiğimde bile yalanlarımı sevdim. Çünkü onlar bu hayatı katlanabilir kılıyorlardı. İnsanlar bu yüzden bana hakaret etti, dalga geçti. Bense yalanlarımı insanlara anlatmaktansa kendime anlatmayı yeğledim.

Hayat her zaman görüldüğü gibi miydi? Küçük bir kız çocuğunun renkli dünyasını karartmaya yeter miydi kaskatı gerçekler? Beyaz da bazen alaşağı eder miydi renk cümbüşü anıları? Peki kimin gücü, insanın doğru bildiği gerçekleri yıkmaya yeterdi? Canını yakan tüm gerçekler şafakta gün yüzüne çıktığında, aralar mıydın kalbini de kuğu gibi beyaz bir aydınlığa?

İnsan bazen unuttur karşısındakinin de bir insan olduğunu. Ve kelimeler acımasızca dökülür ağızdan, yerle bir eder güveni. Bazen sadece anlaşılacak ister insan, ağzından çıkan tekdüze bir kelimeye bile dikkat edilmesini. Oysa çırpınarak sesini duyurmaya çalışır, boğulur kelimelerin boğazında oluşturduğu yumruyla. Ama buna rağmen devam eder hayat en acınası halinde bile sürünerek devam etmeni

ister, kötü karakter o gibi görünse de yegane kurtarıcın hayat olur. Yeniden kalkıp daha güçlü bir şekilde başlaman için, küllerinden yeniden doğman için. Ne de olsa her şeyini kaybetmiş bir insan daha fazla ne kaybedebilir ki.

Korkular vardır, korkular acı verir. Küçük bir çocuğa şeker uzattığınızda çekinir almaya ama uzanır elin titrek ve çaresiz. Şeker umuttur, o yüzden şekeri çalınır üzgün çocukların. Bağından kopup gitmiş çığlıklarının imgesidir bu. Yıkılır belki ama yeni bir şeker için hayal kurar, çırpınır. Eğer hayat yüzüne gülmemişse yeniden. Sukunet çöker her yere, oysa en kulak tırmalayan çığlıklar sükunette saklı değil midir?

Bir yıldız kaysa da umudum olsa belki dileğimi gerçekleştirir. İnsan bazen yitip giden bir yıldızdan bile medet ummak istiyor.

Yitip giden onlarca yıl için gözlerimdeki bu yaşlar. Yanlış insanlar için harcanmış vaktimizi nasıl telafi edeceğiz? Kaç kere küsecek bu hayata çetrefilli ruhumuz.

“Bazı mevsimler hiç yaz olmaz, hep kııştır.” der, insanlar. Benim mevsimim hep sonbahar, gözyaşlarım nice yağmurlara taş çıkarırken, kalbimin gökgürültüsünü es geçmek ayıp olmaz mı? Kuruyup dökülen umutlarla...

Dünya acımasızdı, soğuktu. Kendine hayran bırakır, kendinden nefret

Maniler-2

ettirirdi. Seni tutsak eder, asla dediğin şeyleri yaptırırdu. Dünyaya gelen insanlar ilk nedeni arayıp durdular, her şey bağıntılıydı; bir yavruyu anne doğururdu. Peki neydi bu dünya, kimdi? Empedokles'e göre dünya: "Su, toprak, hava ve ateşten ibaretti." Hareketsiz olan bu maddeleri hareket ettiren dış bir gücün olması gerektiğini söylerdi. Bu gücün ise sevgi ve nefret olduğunu; sevgi birleştirici, nefret ise ayırıcı bir ilkeydi. Kimse elindeki kıymetini bilmez hep daha iyisini düşlerdi, şükretmezdi. Nefret böyle ekilirdi temiz bir kalbe ya özendirilirdi ya özenirdi. Temiz kalmak zordu ama imkansız değildi, zoru başaranlarsa sevgiyi yönetenlerdi.

Küçük kız, oğlan çocukları anne diye ağlardı. İçine ya da dışına fark eder miydi? Kader bağlar mıydı görünmez bir ip gibi insanı insana yoksa acılar mı bulurdu kendine benzeyeni? Her şey bir amaç uğrunaydı. Bir kuş doğardı, annesi ve babası onu beslerdi. Uçmayı öğretirlerdi ve günün sonunda birbirlerinden geriye ukde kalırdı, kül olurdu anılar. Peki bu küller Anka gibi yeniden doğamaz mıydı? Kalbimize gömdüğümüz her anı zaten her aklımıza geldiğinde kavurmaz mıydı yüreğin hoyrat taraflarını, Anka da yanarak kül olup yanarak dirilmez miydi? Küle çevrilmiş çetrefilli parçalar daha kaç kere yanacaktı, oysa içimizdeki bu yangın dinmezken anıları yeniden yaşayamamak ayıp olmaz mıydı?

9 | GÖLGE

Neymiş zamanım hep varmış
Çalışmaktan beynim akmış
Sen ki kendine bir bak hele
Yaşın olmuş kesin altmış
(MİNA DELFİN YILMAZ)

Yaşım
Bir fidan gibi yaşım
Yok oluyor gençliğim
Kurudu bak gözyaşım
(EZGİ ALAOĞLU/DOLUNAY MENTEŞ)

Sınavlardan kalmışım
Dersleri hep asmışım
E okula bakınca
Ben sınıfta kalmışım
(ZEYNEP ASEL ERDOĞAN)

Starbucks zam geldi
Kahveler acı geldi
Fiyatlar zamlanınca
Gözümden yaş geldi
(EFE ÇAVDAR/ELİF ECE YAZICI)

Yağmur suları buz oldu
İçtiğim su zehir oldu
Gülünce sen başkasına
Gamzen bana mezar oldu
(VUSLAT AKBABA)

Kapında kul köleyim
Yıllar yılı divaneyim
Aşık olmayan anlamaz
Ben nasıl bir haldeyim
(EFTELYA NİL DEMİR)

Beyaz Gelincik

Dilek Em

Sonunda hayali gerçekleşmişti. Babası o çok sevdiği arabayı almıştı. Namı diğer 'Beyaz Gelinciği' yani. Beyaz 94 model bir Tofaş Doğan serisine babasını razı etmişti. Uzun zamandır babası alacağım diye oyalıyordu onu.

-Hele bi dur beya okul bitmeden ne arabası, diyordu. Lise diploması getir gerisine bakıcaz artık.

O daha iyisini yapmıştı. Lise diplomasını getirmekle kalmamış, bir de otomotiv bölümünü kazanmıştı. İki yıllıktı ama olsundu. Evvelden beri araba hastasıydı. O bölümü okuyacak yine arabalarla haşır neşir olacaktı. Daha ne olsundu beya. Her şey istediğinden de alaydı.

Babasının karşısına dikilip artık arabayı alma zamanı değil mi be baba, demişti. İstedikinden de alasını yaptım. Babası da sırtını sıvazlayıp:

-Tamam ulen, hakkettin o arabayı. Bul, bak, beğen. Alacağım sana istediğin arabayı demişti.

Müjdesini almıştı, artık kavuşma vaktiydi. Bakmıştı, araştırmıştı. Babasının da onayladığı bir fiyata beyaz gelinciğini bulmuştu sonunda. Üstelik de yakındaydı araba. Edirne'den getirecekti. Bir buçuk, bilemedin iki saatte araba elinin altında tamamen ona ait olarak varlığını sürdürecekti. Arkadaşlarına cakasını satmadan da edemiyordu. Üniversiteye onunla gidip gelirim, yanımdan hiç ayırmam onu, diyordu. Sizi de gezdiririm arada, unutmam diye takılıyordu arkadaşlarına. Hep

birlikte gülüşüyorlardı.

Son ses müzik Edirne'den dönüyordu. Paraları basmış Doğan'ına kavuşmuştu. Arkadaşları da sabırsızlanıyordu, araçta arayıp neredesin, ne zaman geliyorsun diye soruyorlardı. Telefonların ardı arkası kesilmiyordu. Arada espri yapıp gülüşmeyi de ihmal etmiyorlardı. Akşam ezanı çoktan okunmuş, hava iyiden iyiye kararmıştı. Edirne'den çıkmalı tam bir saat olmuştu. Lüleburgaz'a varmıştı. Şunun şurasında bir saatten az yolu kalmıştı. Güle oynaya varacaktı varacağı yere. Öyle keyifliydi ki karanlığa aldıracağı yoktu. Zaten bu yolda kimsecikler olmazdı bu saatlerde. Şarkılara eşlik ede ede gidiyordu. Dümdüz yoldu. Dümdüz yol. Etraf alabildiğine tarla. Gerçi görülmüyordu pek ama biliyordu öyle olduğunu. Sonra ... Sonrası bir anlık dalgınlık. Ne olduğunu anlayamadan frene basmıştı son bir ümitle. Ama O , ne olduğunu bile anlayamadığı o şeye sertçe çarptı. Yolun kenarına park edilmiş bir tırdı çarptığı şey. Çarpmakla kalmamış, tırın altına girmişti. Paramparça beyaz bir gelincik. Cansız gencecik bir can. Artık ikisi de yoktu. Artık sonsuzluğun boşluğunda on yedi yaşında cansız bir beden. Ve başkalarının hayallerini süsleyemeyecek beyaz bir gelincik, yokluğun soğuk yüzüne teslim etmişlerdi ruhlarını. Kötü haber tez yayılmıştı. Herkes şaşkın. Herkes yaralı. Hiç kimse inanmak istemiyordu. "Daha sesi silinmedi kulaklarımdan,

Maniler-3

nasıl olabilir böyle bir şey!' diyorlardı. Arkadaşları olanları idrak etmekte zorlanıyorlardı. Hepsi kendisi gibi. Daha on yedisinde bir sürü genç. Henüz ölüm ne? Henüz kaybetmek ne? Hiçbir şey bilmeyen bu gençler nasıl anlayacaklardı artık arkadaşlarının olmayacağını. Bir yer daha vardı hiçbir şey bilmeyen. Bu duyguya nasıl alışacaklarını bilmeyen... Yokluğun ne olduğunu nasıl idrak edeceklerdi. Oğlumuz öldü, nasıl derlerdi. Evin her yeri oğul kokarken. Buzdolabının üstünde taze çekilmiş mezuniyet fotoğrafları duruyorken ölebilir miydi hiç. Hele telefonlarında yarım saat öncesinin son arama kayıtları duruyorken. Ölmüş dediklerinde inanabilir miydi anacığı, inanabilir miydi babası. İnanamıyorlardı, ta ki cansız bedeni morgda görene kadar. Bu soğuk cansız beden onların oğullarının mıydı? Ne tuhaftı, ölmüştü ama ölmemiş gibiydi. Öyle bildik yüz, öyle bildik vücut. İşte elleri, ayakları. Ayaklarındaki lekeleri. Kumral saçları, soluk beyaz teni. Sarılıp ağlamak, ağıtlar yakmak geri getirmeyecekti hiçbir şeyi. Oracığa yığılıp kalmaktan başka elden bir şey gelmiyordu. Gerisi... Gerisi bildik hikayeydi işte. Bir avuç toprak... Bir avuç toprak, her şeyin üstünü örtmeye yetiyordu.

Yok mu bana rehber
Ettin beni seferber
Özlem var gözlerimde
Gelmiyor senden haber
(YAĞMUR TÜTENK)

Çehreni gördüğüm andan
Bağlandım sana candan
Çoktan divane oldum
Ölücem heyecandan
Ama kafaya koydum
Alıcam seni babandan
(RÜMEYSA BULUT)

Okudum on altı sene
Kalktım sabahın köründe
Veterinerlik isterken
Olmuşum kasiyer Bim'e
(NAZLI ALAGÖZ)

Bütün gece çalışmışım
Uykuma kahve katmışım
Kağıt ile bakışırken
Sınavdan düşük almışım
(ESMANUR AYDOĞAN)

Sevdim birini çoktan
Gençliğim gitti yoktan
Bir ömür verdim sana
Ne anladım bu aşktan
(İMDAT SÜHA YILDIZ)

Gerçekten Saklanan Söz

Hamide Ebrar Dalkıran

Verilmiş sözlerin arkasına saklanıp
Gerçekliğini geçmişte bırakanla
Dinlemeyi bilmeden yargılayanlar
Bilmeden yaşarlar hayatı

Güçlü bir ruhun
Sahip çıkılmamış bir geçmişi olur
Ne yapmam gerektiği ise kalbimde yatar
Biliyorum kim olduğumu

Saklanırlar sözlerden
Tutamayacaklarını bilirler
Sahte kimlikle yaşayanlar
Sadece istedikleri yeni bir sayfa açmaktır

Sahip olduklarına değer vermeyip
Neler yaptığının farkında olmadan
Suçlar onu yaratanı
Kendisini kabullenemez
Yaptıklarını kabullenemez

Kusursuz bir şekilde gerçekler
Hayata geçmek için can atar
Nefretler yeryüzüne çıkınca
Kibrin cezasını ödemek
Sadece yaratıcıya ait olur

Güçlüyüm Çünkü Ben Bir Kadıyım

Sude Naz Dümen

Kadın ve erkek. Ying ve Yang gibi iki kutsal ruh. Günümüzde malesef kadınlar hak ettiği değeri görememekle birlikte zulme, şiddete, tacize hatta tecavüze uğramakta. İnsan ırkı iki cinsiyet. Peki neden hep erkeklerin üstün tutulduğu, kahraman Türk kadınına Atam'ın söylediğinin aksine omuzlar üzerinde göğede değil de yerlerde sürüklendiği bir toplumla kucak kucağayız? Türkiye Cumhuriyeti çağdaş Avrupa devletlerine kıyasla neden muasır medeniyetler seviyesine intikal etmek yerine bu konuda mağaradaki evrilmemiş insandan farksız. Çünkü kadınlar ülke mi yönetir, kadın dediğın okumaz, kahkaha atmaz, kadın dediğın istediğini giyemez, yanında bir erkek olmadan hiçbir şeyi başaramaz. Kapalı giyinmek zorunda, fikir beyan edemez çünkü büyüklerine saygıda kusur eder diye empoze edilerek kanıksadığımız ataerkil tabirlerin aksine güçlü kadınları, herşeyerağmen bu zihniyette bile kendini kanıtlamış kadınlarımızı gözden geçirmek lazım gelir. Elizabeth Tudor. Güçlü, tarih sahnesinde başrolü üstlenmiş spesifik karakter. Anne ve Henry'nin çocuğuy. Anne ve Henry'nin evliliği

feshedilmiş. Bu nedenle gayrimeşru çocuk ilan edilmiş, diğer kardeşleri tarafından dışlanmasına ve hakkının yenilmeye çalışılmasına rağmen güçlü kadın rol modellerden. Hatta iftiraya uğrayıp 1 yıl müddetle hapis yatan yegane model. Kazanmak için bazen kaybetmek gerek. O da pes etmemiş vakınlardan darbe yemesine rağmen tırnaklarıyla kazıyarak hak ettiği yere, bulunduğu mevkiye adını adını yazdırmıştır. Cemal Süreya'nın şu tümcesi eşlik ediyor bence Elizabeth'e "Zor olan ne biliyor musun? Çığlık çığlığasın ama sesini duyan yok." bu durumda kendi sesi olmuş Elizabeth. Kör karanlığa, iştiyakla bekleyen kör yılanların kumpaslarına karşı, kendi kendinin sesi olabilmiş. Ve en ilginç olanı çok sayıda talibi olmasına rağmen evlenmemiştir. Herkes evlenip bir varış yapmasını beklerken o herkesi reddeder. Burada da babasından hatta Kraliyet'in ileri gelenlerinden bile ölçülü davranır, ülkeyi daha iyi yönetir. Çünkü yeteneğın, gücün, liyakatin cinsiyeti yoktur! Tahtta 44 yıl istikrarlı bir şekilde başarısını sürdürmüştü. Yapılan tüm suikastları keskin zekası sayesinde atlatmıştır. Bunları niye

mi anlatıyorum? Kadınların gücünü hafife almamak adına. Korkan, belki de sesini çıkaramayan, çığlık çığığa bir sükunetin içerisinde boğulan ataerkil topluma boyun eğmemek; sesini çıkartmak, kahkaha atmak, eğlenmek erkekler için ne kadar olağan bir durumsa kadınlar içinde öyledir. Cinsiyet bedenden ibarettir. Ruhun cinsiyeti yoktur. Ruhunun gökkuşağının açma zamanı gelmedi mi, yeterincealabora olmadıkmı? Ruhunun gücünü keşfet, Elizabeth sadece bir örnek. Neden sende bir Elizabeth olmayasın ki? Bizim dünyamızda adalet sessizce beklenen bir çağrı değil malesef. Ama neden kendi adaletimizi kendimiz sağlamayalım ki? Victor Hugo, Sefillerde adaleti şu cümleler ile anlatır: “On dört yaşındayken, karnımı doyurmak için bir parça ekmek çaldım. Bu yüzden beni zindana attılar ama altı ay bedava ekmek verdiler. Hayatın adaleti budur.” Sizin takdirinizce de adalet bu değildir. Adalet hak ettiğin muameleyi hak ettiğin zaman görebilmektir. Kadın olmayı belki biz seçtik, belki de biz seçmedik tartışılır ama kim olacağımızı her zaman biz tercihlerimizle belirleriz. Güçlüyüm çünkü ben bir kadınıyım. Güçlüyüm çünkü çığlıklarım ile kendimi var edebilirim. Kahkahalarım umudunun dansıdır. Elizabeth sadece içimizden biri.

Beat Kuşığı Üzerine Sohbet

Hazal Çekinmez

biz olamayız. İnsan yalnızlığı tercih ettiği zaman tanır kendini. Yalnızlığa mahkûm olanlar ise ucuz fikirlere sahip bir toplumda çürüyüp gider.

Jack Kerouac, Allen Ginsberg, Lucien Carr, John Clellon Holmes ve Neal Cassidy de aslen'in öncülüğünde 1950'li yılların ortasında ortaya çıkan Beat Kuşığı etimolojik olarak incelendiğinde "beat" kelimesi; Kökeninde yatan Fransızca terim "béatitude" (Tr: "en yüce mutluluk, yaşam coşkusu") ile ilişkilendirildiğinde "Beat Kuşığı", haz peşinde bir yolculuğa çıkmış gezginleri ifade etmektedir.

Temelinde standart normlar ile materyalizmin sorgulanması yatan bu kültür, kapitalizmi, insan ruhunun huzuru ve sosyal eşitlik için bir engel olarak değerlendirmiştir. Bu bağlamda, önceki kuşakların yetinmeci düşüncesine baş kaldırmış, toplum tarafından tabulaştırılmış kavramları tartışma konusu haline getirmişlerdir. İçlerinde Dostoyevski, Nietzsche, Kafka, Heidegger, Sartre, Camus gibi isimleri barındıran beat, Zen Budizmi'ni esas almıştır.

Benim de çok severek okuduğum ve Beat Kuşığı'nın kilit noktaları olan bazı kitaplar:

1-) Somut temposu kendi tercihiyle düşük de olsa, Oğuz Atay bilhassa "Tutunamayanlar" isimli başyapıtta bunu sapına kadar yapmış! Evet belki onun yazdıklarında viski, kadın ve Rock'n Roll üçgeni yok; ama uzaklaşma, nefret etme ve ölümüne sorgulayıp eleştirmek var

2-)Philippe Djian, "Betty Blue" romanında Chinaskien bir tesisatçının şaire dönmesi hikayesini, okuyacağınız en hastalıklı aşk hikayesi olarak yazmış.

3-)Uluma; Belki de şiir tarihinde en üstünde durulması gereken şiirlerin başında gelmektedir. Ginsberg'ün neslinin çöküşünü anlatan bu muazzam şiir kitabı başlangıç için doğru bir karar olacaktır.

4-)Yolda; Jack Kerouac'ın bu muazzam kitabı yayımlandığı günden itibaren beat severlerin baş ucu kitaplarından olmaktadır. Kerouac'ın tüm yaşamını ve kendi ihtiraslarını anlattığı bu kitap bir yol anlatısı olması yanı sıra, adeta kısa süreli bir insanlık tarihi anlatısı olarak da öne çıkmaktadır.

-Üyeleri birbirlerinden bağımsız ama aynı zamanda arkadaş olmaları yüzünden birlikte hareket etmişlerdir.

-Kerouac gibi olanları daha kutsal, “mistik” bir akım geliştirmeye başlamışlardır.

-Yitip giden ve hiçbir yerde tutunamayan, başta kendileri olmak üzere, “sefaleti” anlatmışlardır.

-Yaşama karşı takındıkları umursamaz tavrın yanında müthiş bir yaşam sevinci barınmaktadır.

-Anlatıları savruk gözükse de daha çok cümle içindeki anlama odaklanmışlar, büyük anlatıların kompozisyon bütünlüğüne önem vermemişlerdir.

-Beat kuşağı kendisinden sonra gelen pek çok şair, ressam, müzisyen, yönetmen gibi kimseleri etkilemiştir.

Sorular,

1-) Sizce bir insan neden yalnızlığı tercih eder?

2-) Kitaplarınızı yazarken ilham aldığınız yazarlar var mı? Varsa eğer hangi eserleri?

3-) Size göre beat ne demek?

4-)Size göre hayatın amacı nedir?

5-) Kendinizi bir kaç kelime ile tanımlayacak olsanız bunlar hangileri olurdu?

6-) İşte bu beni anlatıyor, sanki bu kitabı ben yazmışım dediğiniz bir kitap var mı?

Küçürek

BAŞKALDIRIŞ

Beyazlar içinden gelen kırmızı bir tren, tıpkı haksızlığa uğramış bir toplumdaki başkaldırıış gibiydi.

ALİ ASKER KOÇUK

MUAMMA

Buralar çok kalabalık. Ses çok, kelimeler anlamsız. Çökmüşlüğün isi kaplamış her bir parçamızı...

Gitmeliyim buralardan. Ne zaman mı geri dönerim? Orası muamma...

MELİHA ŞEYMA YÜREKLİ

ÖLÜME ÇEYREK KALA

Evin kapısı gıcırdayarak açıldı. Salona doğru yürüdü. Her bir adımında içini sıkıyan, kalbini ağrıtan bu hissin sebebini o da bilmiyordu. Salondan içeri süzüldü. Eşyaların üzerinden kirlenmiş, tozlanmış çarşafları kaldırdı. Bir zamanlar, her baktığında hayat bulduğu o resme son kez baktı.

LEYLA ERİZ

YOLUN SONU

Karlı upuzun bir yol vardı önünde. Ama yolun uzunluğu hiç korkutmuyordu onu. Cesurdu. Hiç üşümüyordu. Sonra ne mi oldu? Elinde iki bilet... Ama o tek başınaydı.

AYŞE GÖKSU GENÇ

ÇAPA

Yürüdü. Limana gitti, iskelenin sonunda durdu. Kafasını kaldırdı ve yanıp batan hayallerine uzun uzun bakıp derin düşüncelere daldı. Ve bir karar verdi. O önündeki büyük demir yığını kaldırıp kendine yeni bir rota çizecekti.

ERİM ÇOBANOĞLU

Hikayeler

ZEHİR

Gökyüzünden düşen kar taneleri ellerimden vücuduma nüksederken düşüncelerimde boğulmaktan kendimi alıkoyamıyordum. Tüm bu belli belirsiz sesler arasında bir an önce eve varmak ve bu soğuk acı ve öfkeden kurtulmaktı. Çünkü istediğim tek şey bedenimin ısınmasıydı artık. Adımlarım hızlanırken ayağımın altındaki karların erimesi ruhuma azap veriyor. Beni daha çok çaresizlik kuyusuna itiyordu. Düşüyordum durmadan, kuş olup uçabilmek istiyordum sonsuzluğa, kanat çırpma istiyordum mavilerin tüm tonlarına, özgürlüğe...

İREM ALTIPARMAK

MEVSİM

Eriyen kar taneleri gibi gidişini izlediğim sokaklar, ardında bıraktığım bahar kokulu caddeler gibiydi. Tebessümle gitmesini izlediğim son tren... Bırakıp izin verdim çiçeklerin açmasına.

ELİF ASLI GÜNHAN

HASRET

Kar tutmuş raylardan sayısız tren geçmişti o gün. Ama hiçbir şey fark etmemişti içinden beklediği insan inmeyince. O buz tutmuş raylardan farksızdı kalbi: soğuk ve paslı...

MİNEL ECE GÖZALICI

YOLCU

Soğuktu. İliklerime kadar üşüdüğümü hissediyordum. Her şeye rağmen bu yolculuk hayatımın en huzurlu yolculuğuydu. Sesler birer birer kesiliyordu. Onun sesi dışında... Ama biliyordum. Bu yolculuğun sonunda mutlu olacaktı. Ben gittiğimde o büyüyecekti.

ELİZ NİSA ŞEN

Tren

Yine bir tren istasyonu. Hani bu sefer gitmeyecektim. Bir yolcu gibi geçirmeyecektim ömrümü artık bu dünyada. Yine kendime sözümü tutamadım. Ama denedim. Ne yapayım benim de kaderimde bu varmış der geçerim. Baksana ben az önce kadere mi inandım ne? Kara dumanlım huzur seslim. Geldi benim trenim.

RUMEYSA ARICAN

KAYBOLANLARIN ÜLKESİ

Toprağa tutunuyoruz sıkıca.
Toprakta yürüyor, koşuyoruz.
Sımsıkı basıyoruz yere.
Ya bir gün kayarsa elimizden diye.
Ve bir gün kayboluyoruz yeryüzü cehenneminde
Görüyoruz kuşları, bulutları, mavilikleri
Belki de gördüğümüz sanrısına kapılıyoruz.
Aslında hiçbir şeyi görmediğimiz gibi
Bu yaşananları da görmüyoruz.
Hep üç maymunu oynuyoruz.

MELİS MERT

BENİM MEVSİMİM

Bazı mevsimler hiç yaz olmaz, hep kıştır, derler. Benim mevsimim hep sonbahar, gözyaşlarım nice yağmurlara taş çıkarırken kalbimin gök gürültüsünü es geçmek ayıp olmaz mı? Hem de kuruyup dökülen umutlarla savrulup duruyorken...

SUDENAZ DÜMEN

YANSIMA

Perdenin ardından sızıp elimdeki su bardağına vuran beyaz ışık, onun gözlerine yansıdığında siyaha dönüyordu. Aynalar, ne zamandır yansıyan ışığın rengini değiştirir oldular?

GÜLÇE ÜNER

KASKATI SANRI

İnandıkça yandım. Küllerim çakıldıkları yere mezarımı kazdılar. Kimse üflemedi, rüzgar bile uçurmaya cüret edemedi. Kalakaldım öylece bir suretten bile yoksunken. Karahindibalar nefesimle beraber etrafa dağılmış gibi; arılar tüm iğnelerini göğsüme saplamış gibi.

ZEHRA DEMİRHAN

SON KEZ

Eskiden gülüp eğlendiği sokaklar şimdi ona bazı anılarını hatırlatıyordu. Bazen sadece o güne takılıp kalmak istersiniz, o günü tekrar yaşamak... Bu bir rutin haline gelmiştir. Yavaş yavaş bir şeylerin geçmişte kaldığını anlarsınız, kabullenirsiniz. Dikkat ettiğinizde mutlu olduğunuz günler gelecekte size en çok acı verecek olanlardır. Şimdiyse bunları düşünürken elimde çizdiğim resimler, eski fotoğraflar ve anılarım, burayı terk ediyoruz. Yolculuklar her zaman bizlere bir şeyler hatırlatmaz mı zaten, garip bir acı ve huzur verir. Bu da benim bu sokaklardaki yolculuğum.

GÖKSUN İLERİ

UNUTULANLAR

Kırılmaz kapıların ardında ufka açılan yolculuk, bitmeyen ama tükenen sevgi gibi bekliyordu. Sadece karanlık ve sessizlik, ona iyi gelen tek şeydi ta ki o ışık gelinceye kadar. Artık tek dileği unutmak olan yaşlı bir vücutta mahsur kalmıştı.

Unutulan hayatlar gibi unutulmayı bekleyen anılar kalmıştı.

HÜSEYİN YALÇIN

Sonunu Kucaklayan Aciz Turna

İnkâr et küçüğüm, inkâr et.
Yalanları ninni diye yutturdukları
geceleri inkâr et.
Uykunda bahşedilsin ölümün sıcak
nefesi sana,
Şeytanının kızıl haresini hisset.
Sonra ağır ağır katlet çiçekleri,
Kan akmaması ölmedi demek mi?
Canı öyle çok yanıyor ki,
İlla canhıraş ölmek mi gerekli?
Aitliğin armağanı kollarındaki yetim
bebekler;
Kefenler, güller, solmuş benekler.
Seni sana küstüren yüreğindeki
azgın denizler;
Kumlar, güneşler, ölmüş dilekler.
Hüzün mü var şimdi kurumuş
dalların, parça parça yapraklarında?
Sonbahar mı hissettiriyor seni böyle
acınası ve bitap durumda?
Oysa kar yağıyor şimdi kiremit rengi
tüm çatılara,
Nasıl işlemişse içine, öyle acıyor sana.

Zehra Demirhan

Yaşadığımız O Anılar

Geride kalanları daha iyi anlıyorum.
Sonun geldiğini hissetmek ne kadar da acı,
Mahvediyor bu yaşananlar beni.

Gülüşünde saklanan güzelliğini hatırlıyorum,
Yaşadığımız o anılar bir bir aklıma geliyor.
Acı bir tebessümle resimlerine baktığımda,
Gözyaşlarım beni dinlemiyor.

Anlat bana benden nasıl vazgeçtiğini,
Belki başta acıdır ama alışırım zamanla.
Sadece senin olduğun zamanı istiyorum,
Çıkmaz sokaklar etrafımı sarmış gibi.

İstemedem kabul ettiğim gerçeklerin,
Tekrardan yüzüme vurulduğunda;
Nerden bilebilirdim ki,
Seni son görüşüm olduğunu.

Şimdi senin yokluğunda yalnızım.
Ama biliyorum yaşadığımız o anılar,
Seni benim için tekrardan yaşatacak.

Hamide Ebrar Dalkıran

Düşmeler Düşküsü

Ankara'ya her gidişimde
Seni aramak geliyor
içimden...
İstanbul'a indiğimde ise
Seninle ölmek düşüyor
aklıma...

Yani anlayacağın
Şehirlerden şehirlere
vardıkça ben
Hep bir şeyler düşüyor içime
Seninle ilgili...

* Kaptan Cousteau gibi
dalıyorum
Denize değil mi ...?

İşte düşmelerdeyim gene
Düşmeler düşküsündeki
Düş kuruntusu düşüşlerimle
Düşlerimde...

Şafiye Mutlu

*'Kaptan Cousteau' olarak
nam salan Jacques-
Yves Cousteau, denizlerde
yaptığı araştırmalarla bilim
dünyası adına yeni çığırlar
açan deniz bilimcisi.

Ben Tanrı Değilim, Biçare

Dostum! Dostum derdim evvelsi beri,
Dostan olmaz divane!
Güven bir kere gidince...
Geri dönmez... Biçare...
Hayat bir kere şans verirken hepimize,
Sakın düşünme ikincisini, veremem
sana bir şans!
Ben Tanrı değilim, umut etme benden!
Sevgi, güvenimi aldı gitti eski dostum.
Böyle olsun istemezdim... Lakin
Güven gidince bir kere;
Ne sevgi kalır, nede mazi geriye,
Tanrı değilim ben af isteme benden.
Üzgün değilim bu sefer sadece kırgınım
Eğer istiyorsam bildiğin-m beni
korumak
Artık sensiz olmalıyız hayatta.
Son bir vedayı hakketti mazi;
Artık sadece bir anı her bir nefesimiz.

Irmak Gir Gölge

Ölü Doğum

Nagihan Işık

Bir Özgecan vardı. CAN'ına kıyıldı, yakıldı. Bir ananın daha ocağı yandı, yüreği yandı, CAN'ı yandı.

Bir Münevver vardı. Başını bir karabulut sardı. Aldı onu da verenin sonsuz karanlığına.

Bir Emine vardı. Pembe buluttan hayalleri hiç olmadı belki ama bir evladı vardı.

Boynuna bir bıçak çalındı. 'Ben ölmek istemiyorum.' diye diye, bağıra bağıra adım adım gitti ölüme. Siz hiç ölüme adım adım gittiniz mi çocuğunuz 'Lütfen ölme ANNE!' diye kolunuzdan çekiştirirken?

Bir Pınar vardı. Onun da suyu kesildi, kurutuldu. Beton döktüler üstüne. Toprak ana susuz kaldı.

Bir Ceren vardı. Gözleri Ceren. Bir Ceylan yavrusuydu. Onu da avladılar hem de yuvasının önünde.

Yeryüzü toprak kaynarken hepsine bir avuç toprak düştü KADINLIK MİRASINDAN.

Bir avuç toprakla toprak oldular: Özgecan,Emine,Münevver,Pınar Hatta Ayşe,Cemile,Fatma,Kader,Leyla,Perihan,Şefika,Nedime,Yasemin,Zahide... Hepsinin katledildiği günlerde birer bebek daha geldi bu dünyaya.

Adı SEVGİ

Adı SAYGI

Adı MERHAMET

Adı VİCDAN

Adı İNSANLIK

Hepsinin doğum raporu tutuldu:

ÖLÜ DOĞUMDUR diye.

ŞENOL ERDOĞAN İLE MÜLAKAT

Hazal Çekinmez

Bir zen kaçığı, bir beat soylu, bir dada çocuğı, bir sürrealist manifesto, bir gönül adamı ve bir ahir zaman derviş, işte: Şenol Erdoğan.

Kaybedenler Kulübü'nden tanıdığımız, ülkemizin yeraltı edebiyatı adına en büyük temsilcilerinden biri olan yazarımız ricamı kırmayarak röportaj teklifimi kabul etti. Buradan kendisine saygılarımı ve sevgililerimi iletiyorum. Önce kitaplarını okudum, sonrasında biraz araştırdım kendisini. Sonuç olarak elimizde olanlar sorduğum sorulara verdiği samimi ve her kelimesinden bilgi akan cevapları. Devam etmeden önce size bir önerim olacak, bana göre, "Sondan Başa Baştan Boşa" Şenol Bey'in en güzel kitaplarından, benim de favorilerimden biri. Okuyacak olursanız kendinize çok şey eseri katacağınıza ve seveceğinize eminim. İlk sorum şu: Sizce bir insan neden yalnızlığı tercih eder?

Şenol Erdoğan: İnsanın "tercih edebildiğine/yapabildiğine" dair düşüncelerimin genel kabul görmüş eğilimle örtüştüğünü sanmıyorum hiç. Benim evrenimde insan solunu sağını bile tercih edemez. Lakin bunu din üzerinden bir yere asla varamayacak olan kadere yaslamayın. Belki de "ağır basan" olarak Türkçeleştireceğimiz "tercih" ontolojik ve fiziksel olarak nesnesini / kişiyi "o tarafa" itiyordur /terazi kefesindeki gram gibi. Yani seçim sandığınız şey zaten ağırlığın o yöne

kayması mecburiyetidir. Yalnızlık kavramı genelde memeli hayvan olan insanda olumsuz tınlr. Yaşamın tamamındaki şeyler gibi kültürün yarattığı ezber geleneğine dayalıdır bu. Yalnız / lık çeşitlilik gösteren bir habitattır da, çok basit dersem. Yalnız olmadığını sanan ya da çok kalabalık olduğunu düşünen biri yalnız ve tek başına olabilir de ve tersi. Genelde romantizm ya da melankoli akışlarına kıyısı var, diğer yan milletimizin asla ne olduğu bilinemeyecek bir "depresyon" nüvesi de olabilir. Zira hepsi birer "çöküntü" .

"Çöküntü" İnsanın neden çukurda yani çöküntüde yaşamayacağını, yaşayamayacağını düşünür ya da istemeyiz .Bu bizim algı darlığımız yarattığı ananevi birikintinin sürekliliğinin ittiği mecburi algı ve izahlar toplamı. Açık ve irinli bir yara insanların görmek istediği bir şey değil, devletler de "evsizleri" aynı şekilde görmek istemez mesela. Kendi çukurunda mutlu olan bir tipoloji var, o muhakkak kelimelere tarihin yüklediği folklordan kurtulmuştur. Harita biliminde bir zemine tutturulmuş işaretler gibidir yaşam üç yüz bin yıllık bir geçmişten elbette kurtulamazsınız. Çabaladığınızda da "öteki" dedikleri çok türevli şeylere dönüştürürler sizi. Deli gibi, hasta gibi sonsuz isimleri vardır onların. İkinci sorum: Kitaplarınızı yazarken ilham aldığınız yazarlar var mı, varsa hangi eserleridir?

Şenol Erdoğan: Yazmak eylemi ile yazar sıfatı arasındaki bağ ya da bağımsızlık yani uçurum söz konusudur. Köprü üstünde emeklilik hobisi olarak balık tutan kişiyi gördüğünüzde onun balıkçı olduğunu düşünürsünüz. Çünkü balık tutuyordur. Diğer yandan doğduğundan beri gece denize açılıp sabah balık haline balık taşıyan, ağ atmaktan ve çekmekten elleri paramparça olmuş deniz insanı da bir balıkçıdır. Instagram kültürünün hızlı dönüştüğü şey gösterdi ki herkes fotoğraf çekmek istiyormuş ama kendini çekmek. Yemeğini, aralık dudaklarını, omzunu, kedisini, kahvesini vs. Burada fotoğraf zanaatı ile ilişkimiz yok. Klinik anlamda “BEN” ile ilintili bir evren. Yazmak eyleminin nesneleşmiş haline böyle bakabiliriz. Ben balıkçı değilim, fotoğrafçı da değilim. Bu fotoğraf çekmek istemeyeceğim anlamına gelmez. Kişilerin yaşamlarını ,hastalıkları (özellikle çocukluk sürecindekileri) ve de tedavi edilmeyip yaşamca yanında yürüyenleri gibi unsurların şekillendirdiği inancındayım. Dinlediğimiz ,yaptığımız müzikten ,okuduğumuza, yazdığımız kadar. Zihin ve beden aksiyonlarımızla şekillenip yol alıyoruz. Aile kökenli ekonomik yapı ve getirisi eğitim kültürü de hemen buna bitişik. İnsan etkilenir çünkü yapışıktır. Fiziksel olarak ayrı olduğumuzu sandığımız her şeyle yapışığız, bu

fiziksel olarak da zihinsel olarak da algısal olarak da böyle. Tek bir ayna ,evrenin kırılmış ayna parçalarıyız ve minik parça olarak yansıttığımız şeyi yaşamımız, ben olarak adlandırıyoruz. Tek bir ayna vardan öte olan şu: Ayna kırık da değil. Frekanslar birbirine girer çıkar, sular birbirine karışır. Sadece farkındalık önemli ,kendi farkındalığımız. Sizi o ayırıyor. Sanırım asını bildiklerimiz ile ası bilinmeyenler arasındaki çizgi bu. Ben eminim ki dinlediğim, yediğim, içtiğim, gördüğüm ve duyduğum her şey herkesin.

Üçüncü sorum: Size göre beat ne demek?

Şenol Erdoğan: Beat'in kelime anlamları sözlükte açık. Hayatımıza sokan kişinin ne kastettiği de belli. Bana göre hiç bir şey değil. Ben, beat kelimesini duyunca aklıma müzik geliyor mesela. Dünya edebiyatının Amerika kolunun 40/70 arasına dağılmış ve kapitalist yayın ve dönem TV kültürüne paraya dönüştürülerek itibarsızlaştırılmış ve hala daha itibarı iade edilmemiş bir sosyolojik süreç. Elbette ki dünyanın içinde bulunduğu ekonomik çöküşün sıkıntısı. Bir bütünün ne olduğunu bilmek , görmek, anlamak için öncesi ve sonrası tüm tarihi bilmemiz şart. Mevlana hikayesi önemli: Kör filin hortumunu tutmuş ve bu fil demiş. Yaşam boyu tuttuğunuz hortuma

benzer her şeye dil diyemezsiniz. Ben insanın yaşı olduğuna inanan biri değilim, elbette yaşanmışlık getirileri var /olacaktır da, lakin bu ergenliğin bir emeklemeye dönüşmesine ya da olgunluğun bir amaç olmasına etken değil. Bir de melekelerimiz bir birine bağlı; Görmek duymayı , duymak bakmayı ,bakmak yazmayı ve sonsuz öğeleri etkiliyor.

Dördüncü sorum: Size göre hayatın amacı nedir?

Şenol Erdoğan: Farkındalık.

Hayat varsa ve bir amacı varsa diyebileceğim tek şey farkındalık. Farkındalık, kurulabilecek oluşturulabilecek tek şey. Ben, bizlerin; canlı, yaşam, hayat vs. olduğuna değil de farkındalıklar olduğumuzu düşünüyorum ama farkındalıklar farkındadır demek değil bu.

Beşinci sorum: Kendinizi bir kaç kelime ile tanımlayacak olsanız bunlar hangileri olurdu?

Şenol Erdoğan: Bu kelimeler ne olurduuuu, hım zor soru geldi.

Kelimenin kelamın kendisi ilk sırada olurdu sanırım . Slacker diye bir kavram vardı benim ilk gençliğimde, Türkiye'ye pek değil hiç uğramadı, bir de "akıntı" var, "sürükleniş" anlamında kozmik bir akışa binen. "Kendiliğindenlik" var sanki bir de, kendiliğindenliğin kendiliğindenlik olmaması beni benden alıyor. Olmak güzel ama farkındalık yoksa olduğunu bile bilmiyor kişi, öyle olunca

"sanılar" başlıyor, sonsuz sanılar, fuzuli bir şey. Sanılar olmak çabasını sekteye uğrattıyor anladığım kadar. Bir de "hayvan oluşlar" .Çok isterdim koca bir ormanda insan faktörü hiç olmamış bir halde tek bir hayvan ve bitki ailesi olarak döngüselleşmeyi. Altıncı, son sorum: İşte bu beni anlatıyor, sanki bu kitabı ben yazmışım dediğiniz bir kitap var mı? Şenol Erdoğan: "Hayret" diye bir kelime var, çok güzel bir şey hayret (elbette derinleşen anlamları kavram versiyonları var lakin ben dümdüz kullanıyorum şimdi) bence hayret durumu ya da hissi her neyse çok büyük ve olumlu bir hediye; elbette farkındalık olmadan hayret mekanizması işleyemiyor. Bence tüm sesleri ve harfleri, heykelleri ve diğer şeyleri işte, ben yaptım yani sen, o, şu, bu yaptı. Onlar bizim, hepimizin, gökyüzü gibi. Sadece lego parçası gibi uygun yere uygun parçalar geliyor bence. Anlamamak ,sevmemek, beğenmemek ve benzerleri yok bende; o buranın değil, buraya ya da burada ya da şimdi değil gibi daha çok.

Siddhartha'ya Bakış

Melike Ayhan

Geldiğimiz bu dünya yolculuğunda, bir arayışın peşinden gideriz. Bazılarımız pek oralı olmazken, bazılarımız ise bu arayışı bir görev beller kendine. Kimileri her duyduğuna, gördüğüne inanırken kimileri somut nedenler arar. Ama bu uzun yolculukta hepimiz bir şeyleri anlamak için arayış içine gireriz. Zamanımız ne olursa olsun ister yolun başında, ister yolun sonunda bu arayış hiç bitmez.

Nobel ödüllü yazar Hermann Hesse, 1922 yılında ilk defa yayımlanan Siddhartha adlı bu romanında bir arayış ve hayatı anlayış hikayesini anlatmaktadır. Budizm felsefesiyle yoğurulmuş bu eserde, kendi öz benliğini, hayatın anlamını bulma yolunda giden Siddhartha pek çok yol izler. Siddhartha'ya göre, her insan kendi yolunu çizip kendi bilgeliğini aramalıdır. Ancak bu şekilde Nirvana'ya ulaşabilir. Hayatın anlamını keşfetme isteğiyle ailesini, gençliğini, dostunu geride bırakarak gezgin bir dilenci olur. Hayatın anlamını öğrenmek için birçok öğretiyi öğrenir, deneyimler. Siddhartha için hayatın anlamını bulmak hayattan daha anlamlı hale gelir. Çıktığı bu yol zorlu bir yoldur. Birçok insan aradığını bulmak için çıktığı bu yolda bambaşka yollara sapabilir. Ömrünü bu yolda bitirebilir. Öze dönüş bir anlamda özden uzaklaşma anlamına da gelebilmektedir. Bazen ararken kaybolabilir. Bu zorlu yolculuğu tamamlamak kolay değildir. İşte Siddhartha, kitapta böyle zorlu bir yolculuğa çıkmaktadır. Ancak

deneyimlerinin hiçbiri Siddhartha'nın içindeki arayışı bulmasına yardımcı olmaz. Hiçbiri ona istediği huzuru getirmez. Deneyimleri sonucu kendini olmak istemediği yerde bulur.

Ancak herkes kendi yolundan giderse huzura erebilir. Daha önceki kişilerin yolundan gitmek, bilge kişilerden bir şeyler öğrenmeye çalışmak, ezberlenmiş yöntemlerle huzuru aramak doğru bir yöntem değildir. Siddhartha'nın felsefesine göre: "Bilinmesi gereken şeyleri, insanın kendisinin tatması iyidir." "Dünya zevklerinin ve dünya malının insana hayır getirmeyeceğini daha çocukken öğrendim. Hanidir biliyorum bunu ama ancak şimdi yaşadım. Ve şimdi biliyorum, belleğimle değil, gözlerimle, yüreğimle, midemle biliyordum böyle olduğunu. Ne mutlu bana ki, biliyorum artık!" (sayfa 99). Arayış. Esas kelime bu galiba. Herkes kendi yolunu kendi deneyimlerine göre arayıp bulmalı. İşte o zaman gerçek bene, öze dönüş olacaktır. Herkesin bu dünya yolculuğunda deneyimleri, arayışları kendine özgüdür. Çünkü: "Bilgi bir başkasına aktarılabilir, bilgelikse hayır". "Bilgelik bir başkasına anlatılamaz; bir bilgenin başkalarına anlatmaya çalıştığı bilgelik aptalca bir şey gibi gelir kulağa." (sayfa 139). Bilgelik öğretilmez. Bilgeliği kendin bulursun. Kişinin kendisinin bulduğu bir hazine ve bunu içselleştirip yaşaması en değerlisi. Arayışların, bilinmesi gerekenlerin yaşayarak öğrenilmesi gerektiğini gösteriyor bizlere.

'Kış Uykusu' Bir Taşra Panoraması

Zülfikar Beydoğan

“O motor taktiğiyle geçişin inandırıcı gelmiyor bana.” diye set ortasında oyuncusuyla tartışan yönetmen Nuri Bilge Ceylan, oyuncudan şöyle bir cevap alır: “İnandırıcı gelmemesi için öyle özellikle yapıyorum. Yalan söylemiyor muyum ben zaten? Kandırıyor muyum patronumu.” İşte o anda ülkemize sinema adına en büyük ödülü, Altın Palmiye’yi, getiren yönetmenin ağzından tüm sinema anlayışını özetleyecek şu cümleler dökülür: “Tamam da sen bunu seyirciye göstermek zorunda değilsin. Bırak da biz anlayalım. Ben zorlama bir gösterme asla istemiyorum. Seyirci patronundan daha budala değil ki. Oyunculuk gizlemektir, göstermek değil!”

İlk kısa filmi, Koza ile başlayan Cannes Film Festivali serüvenine her katılımında çeşitli ödüllerle ülkemize dönmeyi başaran NBC, Kış Uykusu ile başarısını taçlandırdı ve 2014 yılında Altın Palmiye En İyi Film Ödülü’nü alarak Yılmaz Güney’in Yol filminden sonra bu büyük ödülü kazanan ikinci yönetmenimiz oldu. Ülke sinemamızın yüzüncü yılında bu ödülü kazanması ise ayrı bir gurur kaynağı.

Filmografisini takip eden izleyicilerini Kış Uykusu’nda çok farklı bir evrenle karşılayan yönetmen, sinema dilindeki doğallık ve sadelikten uzaklaşıp daha teatral bir atmosfer yaratmış. Bunda

tabi ki tersine dönen bir hikaye akışının da etkisi oldukça etkili. Uzak ve Üç Maymun gibi filmlerinde büyük şehre uyum sağlayamayan taşralıların hikayesine odaklanan yönetmen, kendine de benzettiği aynı uyumsuz insan profiline odaklanmak istemiş; ancak bu defasında yıllarca tiyotralarda başrol oynamış ve büyük başarılar elde etmiş şehrili ‘Aydın’ karakterimizi merkeze alıp onu da taşranın orta yerine bırakınca ortaya uzun ve ağdalı diyalogların çıkması kaçınılmaz olmuş. NBC, bu başarılı tiyatro kariyerini daha da gerçekçi kılmak adına o kadar mesai yapmış olacak ki rolü ‘Haluk Bilginer’ dışında kimseye vermek istememiş. Üç ay süren uzun çabaların ardından da oyuncuyu role ikna etmeyi başarmış.

Kapadokya’da babasından kalan butik oteli işleten Aydın (Haluk Bilginer), birlikte yaşadığı eşi Nihal (Melisa Sözen) ile kız kardeşi Nejla (Demet Akbağ)’nın aynı ev içerisindeki çatışmalarını merkeze alan film, yan karakterlerin hikayelerinden de o kadar güzel besleniyor ki festival tarihinin ödül alan en uzun filmi (3 saat 16 dakika) olmasına rağmen soluksuz bir şekilde kendini izletmeyi başarıyor.

Senaryolarını Çehov başta olmak üzere Dostoyevski ve Shakespeare gibi yazarların edebiyatından ilham alarak kurgulayan yönetmen, Kış Uykusu’nun senaryosunu eşi

Ebru Ceylan ile birlikte kaleme alıyor. Çehov'un İyi İnsanlar ve Karım öykülerinden esinlenen film, ondokuzuncu yüzyıl Rusya'sından alınan bu hikayeleri günümüz Türkiye'sine bu denli ustaca uyarlayarak büyük başarısı ortaya koyuyor. İmam, öğretmen, kahya gibi hergün karşılaştığımız karakterler kendimizden bir parça bulmamızı sağlıyor. Ayrıca, tüm bu sıradan gördüğümüz insanların ortasında kış uykusuna yatmış Aydın karakterimizin belki bir gün uyanırım umuduyla hala kendi mücadelesine devam etme çabası; hepimizin o yarım hikayeyi tamamlama arzusunu körükleyerek içimizdeki yaşam alevini diri tutuyor.

“Evim, odam, kitaplarım neredeyse ben oralı hissederim...” diyen Aydın karakteri kendini yakın çevresinden soyutlamış bir halde kış uykusunda yaşamaktadır. Ne şehre ne de yaşadığı konağa aidiyet hissetmemektedir. Karısının ve kardeşinin dahi dünyasına ilgi göstermeyen, onların meselelerini kulak ardı eden karakterimiz, İstanbullu oluşunun ve kendine yakıştırdığı öncü sıfatıyla hareket ederek hiç önemsemediği insanların ne tuhaftır ki toplumsal yozlaşmasına ve ahlaksal çöküşüne çok değer vermekte ve bu durumdan rahatsızlığını belirten yazılar kaleme almaktadır. Çevresindeki birincil insanların düşüncelerini

bayağı ve sıradan görürken, yine sıradan gördüğü topluma maal olmuş insanları ise çok yüce bir konuma yerleştirir. Onun gözünde bir imam, bir öğretmen nasıl davranmalı çok keskin bir şekilde bellidir. Aksi davranışlar bu meslekteki insanlar için asla kabul edilemez. Belki de sırf bu yüzden kameraya sırtını döndüğü, gözlerini kaçırdığı yerler bu kabullenememezlik ile gelen duyarsız insan tutumununun bir ürünüdür.

Aristokrasi ve halk arasındaki farklı düşünme tarzlarını, günlük pratiklerini ve yargıya varma kabiliyetlerini konu alan film, bu konulardaki görüşlerini yaşanan olaylar ve aksiyonlar üzerinden değil de insanların teklifi ve biricikliği üzerinden seyirciye aktarıyor. Nuri Bilge Ceylan filmleri izlerken yaşanan uzun sessizlikler ve sonu bir yere bağlanmayan hikayeler her ne kadar genel izleyiciye hitap etmese de yarattığı karakterler üzerindeki muazzam değişim seyirciye kendisine ve topluma ayna tutmasını sağlayan sarsıcı bir film vaat ediyor. Böylece, Yusuf Atılgan'ın filminden çıkan adam metaforunu en uzun soluklu yaşatan filmler de işte NBC gibi yetenekli yönetmenlerin elinden çıkmış oluyor. Belki bir şey anlatmıyor belki çok şey anlatıyor. Bunun cevabını yalnızca seyirci verebilir. Çünkü karşımızda seyircinin zekasına saygı duyan bir yönetmen var.

İnsanın İstemleri Doğrultusundaki Yaşamı

Hamide Ebrar Dalkıran

Kant felsefesinde öne çıkan ana merkez insandır. Varlığı kabul edilen her şey onunla ilgilidir; dünyaya yönelik unsurlar ona aittir. Dolayısıyla Kant bu düşüncelerden yola çıkarak ana bir soru sorar: “İnsan nedir?” Kant felsefesinin ana problemi haline gelen insan nedir sorusu, daha da incelendiğinde dünyanın yaşayışı içerisinde insanın yeri nedir sorusuyla bizi karşılar. Felsefe, kozmos hakkında bir teori yani temeli insana bağlı bir kuramda, Scheler`in “İnsanın Kozmostaki Yeri” adlı eserinden beri akım haline gelen bu terimde antropoloji bulunur. Kant`a göre insan, kendi kendini var eden yani kendisinden başka biri değildir. İnsan özgür bir biçimde hareket eden bir nevi kendini yaratan bir varlıktır. Aynı zamanda Jaspers`in insan hakkındaki görüşü:” İnsan bilimin konusu yapılarak açıklanacak bir varlık değildir.” Jaspers`in düşüncesinde insan, ne bilim tarafından ele alınıp bilenebilecek bir konudur ne de karşıda duran ve kendisine yönelik bir nesnedir. Her bilimsel disiplin insan hakkında konular edinerek ona yönelir, onun hakkında edinilen sınırlı bir takım bilgiler sunabilir, ancak hiçbir bilimsel yaklaşım onun hakkında bütüncül, mutlak bir bilgi sunabilme konusunda güçlü değildir. Çünkü insan her daim bilinenden daha çok daha fazlasına sahip olan bir varlıktır. Gasset insan ile yaşam ilişkisinde,

yaşamın insan üzerindeki belirleyici etkisine odaklanmaktadır. Ama yaşamı da bir sabite şeklinde değil de, değişim üzerinden açıklar. Her bir yeni anda, daha önce olduğumuz kişiden daha farklı, asla değişmez bir kesinlikle kendimiz olamayız. Yani José Ortega y Gasset`e göre: “İnsan şu ya da bu değildir, şunu ya da bunu olma halindedir... İnsan şu`dur demeyelim, yaşamaktadır diyelim.” İnsan, yaşamın dinamizmi içinde aktif yani dinamik bir varlıktır. Tarih boyunca bütün düşünsel arayışlar içinde, “İnsan nedir?” sorusunun cevabı verilmeye çalışılmıştır. Gasset bu sorunun cevabının yerine yaşamı, yani dramı ortaya koymuştur.

Gasset`in “Tarihsel Bunalım ve İnsan” adlı eserinde bahsettiği “İnsana özgü olan şey insanın yaşamıdır, bedeni değildir, ruhu bile değildir. Beden bir şeydir, ruh da bir şeydir; gelgelelim insan bir şey değildir, bir dramdır, yaşam denilen dram. Her ikisi de, bedeni ve ruhu, ona yakın olan, yaşamasını sağlayan aygıtlardır... İçine düştüğü ortamda var olmak için orada tutunmaya çabalamak zorundadır, hep bir şeyler yapar olmalıdır. Yapması gereken ilk şey de ne yapacağını kararlaştırmaktır.” bu konuda hep bir şeyler yapmak durumunda olan insanın, ne yapacağını kararlaştırmak zorunda olduğunu, ilk olarak bunu bilinçli bir istekle yapacağı anlamına

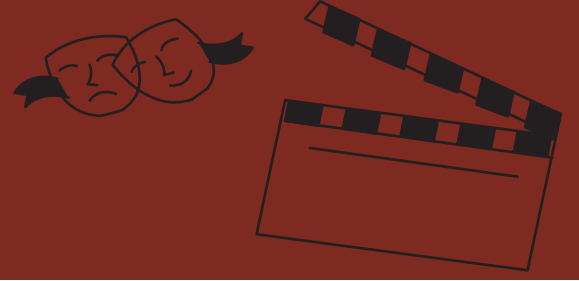

gelebilir. Ancak Gasset, yaşamın bizim isteklerimizi beklemediğini, “ kendimiz hazır olana kadar yaşamı tehir edemeyeceğimizi “ belirtmektedir. Ona göre insanın yaşamına istemlerden daha çok kendiliğindenlik (dıştan bir etkiye olmaksızın kendi kendine olan) hâkimdir. Kendiliğindenlik düşüncesi bir ihtimal de olsa insanın tutum ve davranışlarını yeterince açıklamıyor olabilir. Fakat yine de kapsayıcı ve ikna edici bir düşünce tarzına ihtiyacımız olduğu apaçık ortada. Bizler sahip olduğumuz kişilik ve karakterlerimizi şekillendiren durumsal veyahut çevresel süreçleri her zaman bilinçli olarak yönetmediğimiz bir gerçek. Gündelik yaşamımızda da ne zaman aklımızı, bilincimizi ve farkındalığımızı kullanacağımızı biliyoruz. İşte bu yüzden Gasset, sadece aklın veya özgür iradenin yaşamın kesin bir belirleyicisi olarak görmekten ziyade, önceliği yaşamın kendisine vermektedir.

Aslında insanoğlu, istese çevresiyle olan bağıntısını koparabilir, kendi içine çekilip dünyaya sırtını dönebilir, zaman zaman nesnelere doğrudan ilgilenmekten vazgeçebilir, aynı zamanda kendine zaman ayırıp kendisiyle de uğraşabilir. İşte Gasset bu yüzden “Esas olan hiçbir şey insana armağan olarak verilmiş

değildir zaten. İnsan hepsini kendi yapıp yakıştırmak zorundadır. ” der. Biz insanların anlam arayışında neden her şey anlamlı gelmek zorunda ki? İsteddiği veyahut düşündüğünü bulamayınca ayna metaforunda olduğu gibi, yansıttığı o görüntünün karamsar yapısına kapılıyor. Biz insanları, hayvanlardan ayıran en önemli unsur: Akıl, düşünebilme gibi yetkiler olması. İnsanlar düşünebilme değerlerini ancak ve ancak fark ettikleri an, hayvanat bahçesinde onları gördükleri andır. Burada bahsedilen “düşünebilme” eylemi insanın kendi iç âlemine döndüğünde, birkaç cümle öncesinde bahsettiğim gibi dış âlemden kopabilmesidir. Aslında insanın her şeyin anlamsız gelmesi durumu için hem de her şeyin anlamlı gelmesi durumundan çıkarılan sonuç: İnsan duruma anlam verendir diyebiliriz.

Thales`e göre insan, araştıran bir hayvan iken; Sokrates`e göre insan sorgulayan bir hayvandır. Thales ve Sokrates gibi çoğu filozof insanı birçok farklı konular altında incelemiş ve ona göre insan nedir sorusuna cevap vermiştir. Benim değinmek istediğim nokta şudur ki insanın en temel özelliği düşünebilme yetkisinin olma durumudur. İnsan yaratıldığından bu yana düşünerek aklında bulunan sorulara cevap aramıştır. Verilen her cevap kişiden

kişiyi değişmiş, felsefeyi bir nevi ilerletmiştir. Evrenin nihai varlığının bakış açılarından oluştuğunu, her bir insanın evrene kendi bakış açısından yaklaştığını ve bu sebeple aynı gerçeğe sahip olan farklı bakış açılarından birçok farklı gerçeğe bölündüğünü ancak ve ancak her bir bakış açısının da bir gerçekliğin bileşenini oluşturduğunu savunan Gasset, bunu bir örnekle daha iyi açıklamıştır. “ Ünlü bir adam can çekişmektedir. Eşi yatağının başucunda ve bir doktor, ölümüne doğru ilerleyen adamın nabzını saymaktadır. Odanın bir köşesinde iki kişi daha vardır; o yaşlı sahneye görevinden dolayı tanık olan bir gazeteci ile rastının oraya sürüklediği bir ressam. Eş, doktor, gazeteci ve ressam aynı olayı izlemektedir. Ama o bir tek ve aynı olay, bir insanın can çekişmesi, içlerinden her birine farklı bir görünüm sunar. Ve o farklılıklar birbirinden öylesine ayırdırlar ki, ortak bir paydaları olduğunu söylemek bile güçtür. Üzüntünün etkisiyle kendisinden geçmiş eş ile sahneyi tam bir duyarsızlıkla seyreden ressam arasındaki farklılık da oldukça büyüktür. Yani kısaca adamın eşi ile ressam tamamen farklı iki olayı izlemektedir.” Verilen bu örneğin doğrultusunda, her bireyin gerçekliğe bakmasına rağmen gerçekliğin kendine görünen kısmını gördüğünü ve bildiğini belirterek,

tüm bakış açılarının da gerçekliğin birer parçası olduğu savunulur.

Sonuçta biz insanlar özgür irade sayesinde seçimlerimizi yapabiliyoruz. Kendimizde ne eksikse ondan kaçmayı veyahut ne fazlaysa ona yönelmeyi. Esaslık söz konusu olduğunda insan belirli bir irade özgürlüğüne sahiptir. Yapması gereken zorunlulukları kenara bırakıp kendi içinde seçtiği eyleme yönelebilir. İnsan kendisine ne yakıştırdıysa istemleri doğrultusunda ona yönelecektir. Yani aslında insan kendisiyle uğraşma istemini yaptığında özgür iradesiyle yapmış olduğu seçimi eyleme geçirmiş olacaktır. Kendimce insanın zorunluluğu, istemleri doğrultusunda ilerler. Bu yüzden insan hepsini kendisi yapıp yakıştırmak zorundadır.

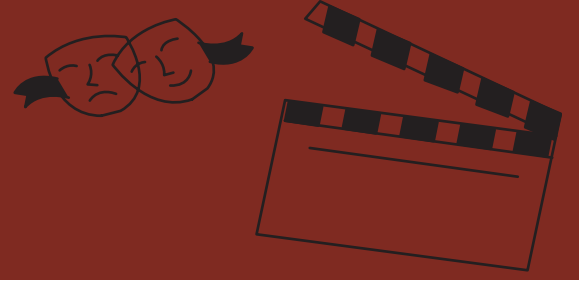
Kutlu Yanılganlık

Birkan Okay Çubuk

Modern dönemin felsefik geleneği neredeyse tamamen batı felsefik geleneğinin çocuğudur. Bunun bazı sonuçları vardır ve bu sonuçlar sadece kitapların içerisinde ve akademik tartışmaların konularında değildir. Bir olan felsefik gelenek bir insanın düşünme şeklinin nasıl olacağını belirler. Bir olan felsefenin figürleri bellidir. Düşünme yolu döşer diyebiliriz. Ancak bu tek olan felsefik geleneğin insanların düşünme kabiliyetini yok edecek diye bir durum da yok. İnsan ne olursa olsun karşı gelme kabiliyetine sahip bir varlık olmasına rağmen insanın kontrol edemeyeceği bir nokta var: Karşı gelebileceğini sandığı kavramlara karşı gelmek için karşı gelebileceğini bilmediği kavramlar kullanmak. Bir felsefe durumunun kötü yanı bu işte. Bir felsefe durumu içerisinde “önyargı” kaçınılmazdır. Bizim içinde yaşadığımız bir felsefe durumunun çok enteresan bir “önyargısı” var: Her kavram içerisinde “mutlak” arayışı var. Her ama her kavram içerisinde bir “mutlak” sonucuna varılır. Bu “mutlak” pek çok kavrama bürünmüş şekilde bulunabilir. Her düşünürün beyninin üstüne kazınmış gibi. Böyle önyargıları bilmek kolay ancak anlamak çok zor. Bunu anlamaya başlamanın en doğru yolu tarihini öğrenmek ancak bu o

kadar kolay değil. Antik Yunan düşünürlerinin teorilerinde de bulunur.

Özellikle Sokrates bu düşünceyi benimsemiş gibi görünüyor. Ona göre bilgi en yüksek ideal idi. Hiçbir şeyi bilmemesi bir bilgi ona göre. Sokrates “mutlak” olarak bilgiyi görüyordu. Ona göre tüm filozoflar, Tanrılar, yani mutlak bilgiye sahip olanlar ve biz, yani mutlak bilgiye sahip olmayanlar arasındaki köprüler idi. Subjektif mutlak olan, objektif mutlak olmayan. Sokrates’in baldıranı içmesinin en önemli nedenlerinden biri de bu. Eğer içmeseydi mutlak bilgiyi mutlak olmayan bir yaşam için bırakmak zorunda kalacak idi. Sonuç olarak bu “mutlak” anlayışı o kadar derin ki, Sokrates bile ona mutlak olmayana göre öncelik veriyordu. Aristoteles, Sokrates’ten önce gelmiş Antik Yunan filozoflarını “monist” olarak adlandırdı. Herakleitos’un monist sayılması tam doğru olmaz. Herşeyin süreksizlik altında bir köle olması herşeyin tek bir maddeden yapıldığı anlamına gelmez. Ancak bu enteresan olan kısım değil. Asıl enteresan olan Aristoteles’in Sokrates öncesi filozoflarının mutlaka “mutlak” arayışı içerisinde olmalarını düşünmesi. Bu “mutlak” anlayışı önceden kabul edilen bir şey, anlaşılabilir bir şey.

İlk satırda bahsedilen, batı felsefesinin artık bir felsefe olması ve bu da dünyanın her yerinde batı felsefesinin var olması anlamına geliyor olması. Ancak bunun anlamı batı felsefesi doğu felsefesini (bu geleneğin tek bir çatı altına koyulması imkansız) etkisi altında bırakacak olmasıdır. Sözde doğulu düşüncelere (Budizm, Şintoizm, Hinduizm vs.) bizim toplumun tek ulaşma yöntemi ironik olarak batı felsefik geleneğinin filtresi tarafından istemsizce süzülerek alması. Biz bu düşünceleri öğrenirken, kaçınılmaz olarak batı geleneği kavramlarının “koku” ile öğreneceğiz. Bu demek oluyor ki, “mutlak” anlayışı doğulu düşüncelerde de bizimle buluşacak. Doğü felsefelerinin batıda yanlış anlaşılması hep olan bir şey. Sözde Aydınlanma Çağı'nın getirilerinden biri eski anlayışların ortadan kaldırılması (yüzeysel olsa da). Bunun sonucunda da dönemin düşünürleri eski anlayışlarını değiştirmek için farklı anlayışlar arayışına girdiler. Yavaş yavaş bir anlayış ortaya çıktı: Doğü batının diğeridir ve batı da doğunun diğeridir. Eski kavramlarına karşı besledikleri kinden dolayı bu anlayışa bakılarak yeni kavramlar için doğuya bakılmaya başlandı.

Görevleri ise doğunun sözde “batıl inançlarından” arındırılması ve “gerçek” potansiyeline ulaştırılması. Bir “mutlak” bulunmaya çalışılıyor. Bence bu bir hata. Mutlak kavramını tam benimsememişlere mutlak kavramının getirilmesi orijinal mesajın mutlaklığını bozar. Tamamen ayrı bir mutlak kavramı var ama biz bunu kabullenemiyoruz. Bizim mutlağımızın onların mutlaklarıyla aynı olduğunu sanıyoruz.

Bu iyi bir anlayış değil. Ancak bu bölümde bitirirsem çok büyük bir yanlış yapmış olurum: Çözüm sunmadan bir sorunu belirtmek. Bunu yapmak hiçbirimize kazanç sağlamaz. Çok basit bir öneri yapacağım: “Mutlak” anlayışını bırakmamız gerekiyor. Bu mutlak gerçeklik anlayışı için de geçerli. Evet, oldukça işimize yarıyor olabilir ancak bu her durum için geçerli değil. Benim belli bir aktiviteyi doğru ya da yanlış olarak algılayabilmem çok iyi bir şey ama bunun gerçek ve belli bir doğruya yol açmasını beklememeliyiz. Evet, bir mağara içinde sıkışmış olabiliriz ama eğer olduğun duruma karşı kin beslemeyi bırakmayı öğrenmezsen, hiç oradan dışarı çıkmaya yetecek kadar bilgi öğrenmiş olmazsın.

ATATÜRK ve Gençlik

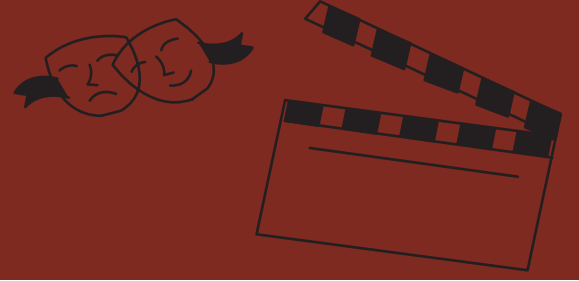
Efe Kurtçu

Bir ülkenin bekasını o ülkenin gençleri yani gelecek nesilleri belirler. Ülke, kendi geleceğini en iyi şekilde belirlemeli, yani, gençleri en iyi şartlarda yetiştirmelidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, gençlere verdiği değer konusunda gösterilebilecek en iyi örneklerden birisidir. Atatürk, “Ey yükselen yeni nesil! İstikbal sizsiniz. Cumhuriyeti biz kurduk, onu ila ve idame edecek sizsiniz.” sözüyle yeni neslin yani gençlerin önemini devletin geleceği ile bağdaştırmıştı.

Mustafa Kemal Atatürk, Osmanlı ordusunda görev yaptığı zamanda hem ülkenin hem de genç neslin gidişatını hiç iyi görmüyordu. Halkın yoksulluğu gençlere de yansımış, onların eğitimlerini ve geleceklerini etkilemişti. Dünya genelindeki siyasi gerilim arttıkça her ülke ordusunu güçlendirmeye devam ediyordu, Osmanlı İmparatorluğu'nu yöneten İttihat ve Terakki Fırkası da Osmanlı ordusunu güçlendirmek için ülke genelinde yarı askeri nitelikli gençlik cemiyetleri ve örgütlerinin kurulmasına destek vermişti. Buradan anlaşılacaktır ki genç nüfus Osmanlı Devleti'nde askeri amaçlar için de kullanılıyordu. Çocuklar ve gençler I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı cephelerinde görev yapıyorlardı. Kurtuluş Savaşı döneminde de aynı

şekilde gençler, Kuvâ-yi Milliye ve hükümetin düzenli ordusunda İtilaf devletleri tarafından işgal edilmiş Anadolu'yu kurtarmak için cephede her türlü fedakarlığı göstermişti. Atatürk, Kurtuluş Savaşı'nın başlangıcından beri milli değerleri kötüye kullanıp çıkar sağlayanlara, milleti ilerletmek yerine geriye götürmeye çalışan güruha karşı koyabilecek en iyi gücü gençlikte ve onların fikirlerinde görmüştür. Atatürk, Millî Mücadele'nin başlangıcı olarak kabul edilen Samsun'a çıkış gününü “Gençlik ve Spor Bayramı” adı altında gençliğe armağan etmişti.

Atatürk, Gençlik için ilk ciddi çalışmalarına Millî Mücadele döneminde yani bir bağımsızlık savaşı içerisinde başlamıştır. Atatürk'ün Türk gençliği ile ilgili görüşlerini açıklayan en eski belge, 1918 yılının Mayıs'ında, bir fotoğrafın üzerine kendi el yazısıyla yazdıklarıdır. Burada Atatürk, gençliğe olan inancını ve duygularını şu sözlerle ifade etmiştir: “Her şeye rağmen muhakkak bir nura doğru yürümekteyiz. Bende bu imam yaşatan kuvvet, yalnız aziz memleket ve milletim hakkındaki sonsuz muhabbetim değil; bugünün karanlıkları, ahlâksızlıkları, şarlatanlıkları içinde sırf vatan ve hakikat aşkıyla ışık serpmeye

ve aramaya çalışan bir gençlik gördüğümüzündür.”

Ulusal çaptaki ilk büyük girişim ise Maarif Kongresidir. Millî Mücadele devam ederken 16 Temmuz 1921 tarihinde Ankara’da I. Maarif Kongresi toplandı, kongrenin amacı millî eğitimi yeniden planlamaktı. Bu sayede Osmanlı döneminde olmayan ortak eğitim düzeni sağlanmasına yönelik bir adım atılacaktı. Atatürk bu kongrede Türk öğretmen temsilcilerini bir araya getirerek o güne kadar izlenen geleneksel eğitim yöntemlerinin ülkenin geri kalmasında önemli bir etken olduğunu savunmuştur. Bundan böyle ulusun gelişmesini sağlayacak millî eğitim politikalarının ve programlarının geliştirilmesinde Türkiye Cumhuriyeti’nin izleyeceği yeni eğitim politikasının ana hedeflerini belirlemiş ve bunun uygulanmasını istemiştir. Öğretmenleri de “gelecekteki kurtuluşumuzun saygıdeğer öncüleri” olarak tanımlamıştır.

Atatürk, 17 Ekim 1922’de Bursa’da kendisini karşılayan çocuklara yaptığı bir konuşmada şöyle seslenmiştir: “Küçük hanımlar, küçük beyler! Sizler hepiniz, geleceğin bir gülü, yıldızı, bir bahtının aydınlığısınız. Memleketi asıl aydınlığa boğacak olan

sizsiniz. Kendinizin ne kadar mühim, kıymetli olduğunuzu düşünerek, ona göre çalışınız. Sizlerden çok şeyler bekliyoruz; kızlar, çocuklar!” Geleceğin gençleri olan çocuklara söylediklerinden de Türk gençliğinin, Devleti ileriye götürecektir ana güç olduğunu ve gençlerin de bunun farkında olarak ona göre çalışması gerektiğini açıklamıştır.

Millî Mücadele’nin başarıya ulaşmasının ardından Atatürk, 29 Ekim 1923 tarihinde Cumhuriyet’in ilanı ile ülke içi meselelerle daha çok ilgilenecek ve yine genç neslin eğitimini iyileştirmek için fırsat bulacaktır.

Mustafa Kemal Atatürk, Cumhuriyet Halk Fırkasının II. Büyük Kongresi’nde “Nutuk” adlı eserini meydana getiren konuşmasının sonunda Türk gençliğine hitap etmek amacıyla Gençliğe Hitabe metnini söylemiştir. Mustafa Kemal, bu hitabıyla geçmişte yaşanan sıkıntıların bir daha tekrar etmemesi için Türk milletinin istikbali olan gençlere hayati öğütlerde bulunmuştur. Osmanlı Devleti’nin I. Dünya Savaşı’ndaki yenilgisiyle birlikte ortaya çıkan karanlık manzaranın tasviri ile başlar. Bu karanlık şartlarda dahi Türk gençliğinin ödevinin Türk istiklal

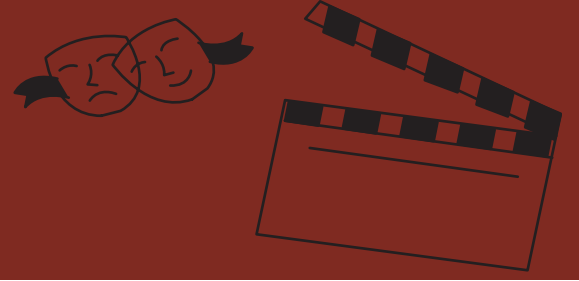
ve cumhuriyetini sonsuza kadar korumak ve savunmak olduğu ifade edilir. Mustafa Kemal, gençlere yönelik bir siyasi vasiyetname niteliğinde olan Gençliğe Hitabeyi okurken çok etkilenmiş ve gözyaşlarını tutamamıştır. Atatürk'ün, Gençliğe Hitabe kısmını okurken çok duygulanması kamuoyu ve özellikle gençler üzerinde büyük bir heyecan yaratmış ve Maarif Vekaleti 26 Ekim 1927'de aldığı bir karar ile Gençliğe Hitabenin okullardaki bütün sınıflara asılmasına karar vermiştir.

Millet Mektepleri'nin açılması Cumhuriyet'in ilanından sonra genç nüfusun -tüm nüfusa hitap ediyordu- eğitimi için yapılan devrimlerden biridir. Millet Mektepleri'nin amacı halkın alt tabakalarındaki düşük okuma yazma oranını ve eğitimli nüfus oranını yükseltmekti. Millet Mektepleri'nin açılmasına dair yönetmelik 24 Kasım 1928 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlandı. Mustafa Kemal Atatürk bu mekteplerin Başöğretmenliğini üstlendi, bu yüzden 1981 yılında 24 Kasım "Öğretmenler Günü" olarak ilan edildi. Atatürk, genç neslin modern nitelikler ile yetiştirilmesi görevini Türk öğretmenlerine vermiştir. Onun şu sözleri bu bakımdan büyük değer taşımaktadır: "Memleketi ilim, kültür, iktisat ve bayındırlık sahasında da

yükseltmek, milletimizin her hususta pek verimli olan kabiliyetlerini geliştirmek, gelecek nesillere sağlam, değişmez ve olumlu bir karakter vermek lâzımdır. Bu kutsal amaçları elde etmek için savaşıyan aydın kuvvetlerin arasında öğretmenler en mühim ve nazik yeri almaktadırlar."

Gençlik eğitimi için önemli reformlardan biri de 1933 yılında yapılan Üniversite reformudur. Bu reform ile Darülfünun'un kapatılarak yerine Türkiye Cumhuriyeti döneminde kurulan ilk üniversite olan İstanbul Üniversitesinin açılmasına dair kanun 6 Haziran 1933 tarihinde çıkarılmıştır. Böylece Batı tarzı eğitim reformlarına devam edilmiş ve modern tarzda üniversitelerin kurulmasının önündeki engeller de kalkmış oldu.

Eğitim tarihimize baktığımızda, medreselerde pozitif bilimlerin, XVII. yüzyılda etkisini kaybetmeye başladığını görmekteyiz. Tanzimat Fermanı'nın ilanı ile (1839), Batı tarzı eğitim kurumlarının açılışına önem verilmiştir. Yüksek okullar, XVIII. yüzyıl başlarında açılmaya başlamış, XIX. yüzyılda ise sayıları artmıştır. 1846 yılına gelindiğinde, yükseköğretime yönelik bir kurumun açılması öngörülmüştür. Darülfünun adı verilen bu kurumda,

eğitim 1863'te başlamış, 1933 yılına kadar çeşitli aşamalardan geçerek sürmüştür. 31 Temmuz 1933'te Darlfnn kapatılarak, 1 Ağustos 1933'te İstanbul niversitesi açılmıştır. İstanbul niversitesi ile modern bir yükseköğretim yapısı oluşturulmaya çalışılmıştır.

“İstikbal göklerde dir” diyerek havacılığa yönelik girişimleri hayata geçirmek isteyen Atatürk, aynı zamanda havacılıkla ilgili de büyük ideallerin sahibiydi. Bunun da en büyük sebebi, yetişmekte olan gençliği havacılıkla tanıştırarak hem milli hem de küresel bir ilerleme kat etmekte. Bu sebeple Atatürk'ün emriyle Türkkuşu Uçuş Okulu 1935 yılında kuruldu. Atatürk'ün yıllar boyu her gittiği yerde konuşmalar yaparak gençliğe vermek istediği havacılık aşkı, havacılık coşkusu, kısa sürede sonuca ulaştı ve gençler akın akın Türkkuşu Okulu'na koşmaya başladı. Kurum, aralarında Atatürk'ün manevi kızı ve dünyanın ilk kadın savaş pilotu Sabiha Gökçen'in de bulunduğu, birçok eleman yetiştirmiştir.

Sonuç

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve önderi olan Mustafa Kemal Atatürk, Türkiye devletinin ilerlemesinin gençler tarafından

sağlanacağına inanarak onlar için çalışıp onlara en iyi şartları yaratarak gençlerin de kendilerine güvenerek vatanlarını ileriye götürmek için her koşulda çalışmasını, çaba göstermesini istemiştir. Kendini Cumhuriyet dönemi ve öncesine gençlerin daha iyi şartlarda yaşaması için ülke içerisinde farklı inkılaplara girişmiştir. Birçok yeniliğe imza atan Atatürk, gençliğe olan inancını sylevleriyle de dile getirmiştir. Tüm Türkiye devleti vatandaşları özellikle de günümüz gençleri ve çocukları, Atatürk'ün kendileri için yaptıkları fedakarlıkların farkında olmalı, Atatrklk fikrinin özünü koruyarak ve onu geliştirerek Türkiye devletini ileriye götürmek için çalışmalıdır.

Sahne Sanatlarının Işığ1

Zehra Demirhan

Paşa Halk Dansları NEDİR?

Paşa Halk Dansları; Süleymanpaşa Belediye Konservatuvarı bünyesinde faaliyet gösteren, 2 eğitimci ve 48 dansçı olmak üzere 50 kişiden oluşan bir dans topluluğudur.

Günden güne çeşitli faaliyetlerde bulunarak ülkemiz kültürünü dans ve sahne sanatlarıyla tanıtmayı çabalayan bu topluluğun tamamı, ilçemizin gençlerinden meydana gelmektedir. Topluluk, binevi gençlere imkan sağlandığında bu imkan dahilinde ortaya konulabilecek şeylerin kanıtı niteliğindedir.

Paşa Halk Dansları Topluluğu, ilk olarak NEFES isimli 40 dakikalık, ülkemiz kültürünü yöreden yöreye tanıtan ve anlatan bir projeye sahne almışlardır. NEFES isimli gösterinin halk tarafından yoğun beğeni ve takdirle karşılanmasının ardından topluluğa olan ilgi de artmıştır.

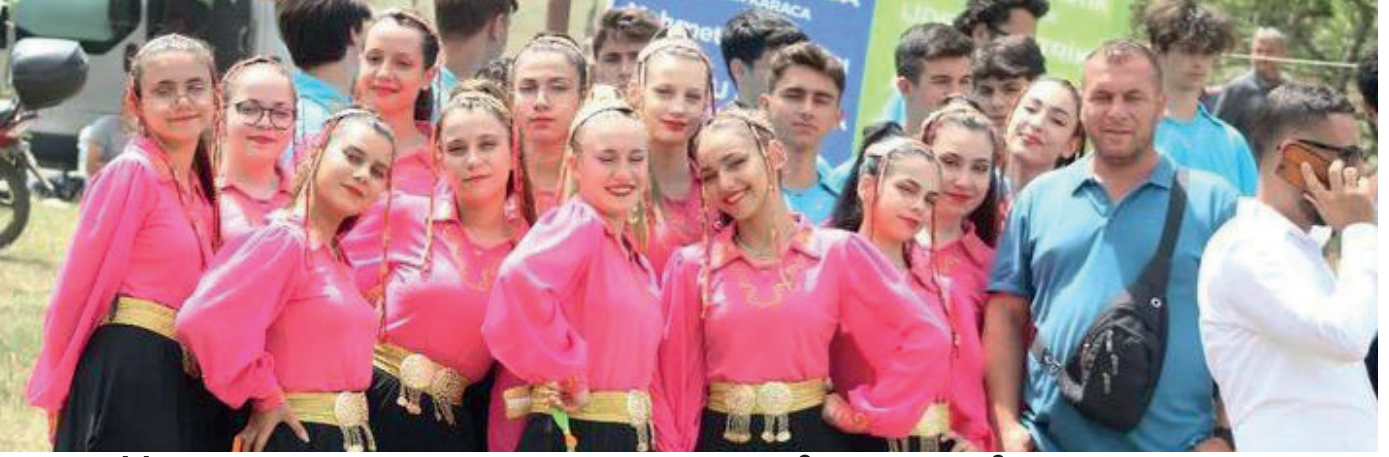
Paşa Halk Dansları, NEFES isimli gösteri:

PAŞA HALK DANSLARI

Topluluk, günden güne yenilenerek güzelleştirdiği çeşitli gösterilerin ardından birçok festival ve şenliğe de konuk olmuştur.

IHLAMUR ŞENLİĞİ

BAĞ BOZUMU FESTİVALİ

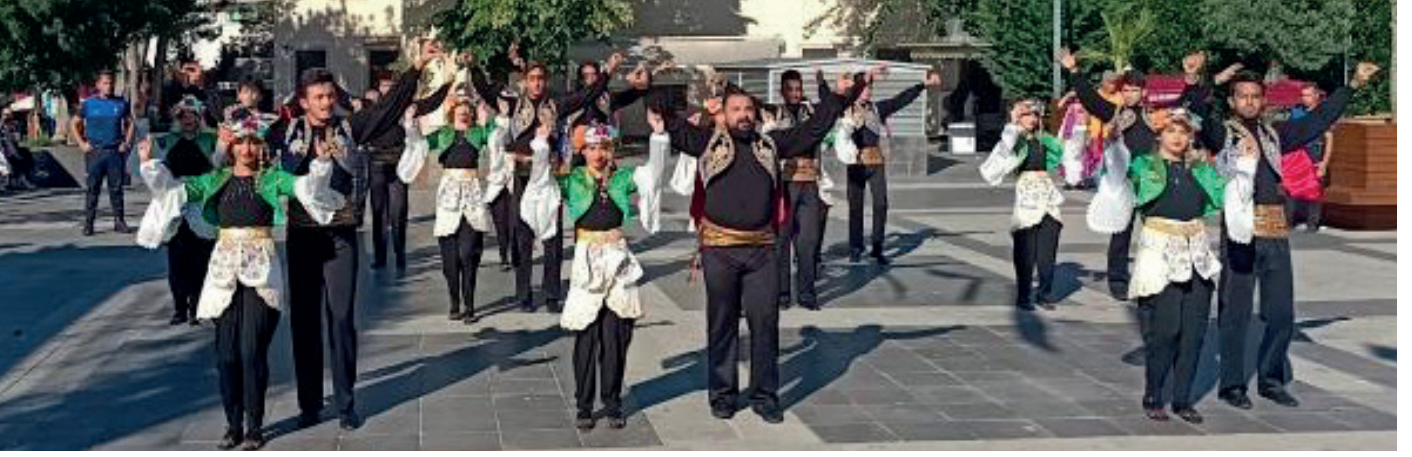

KARPUZ ŞENLİĞİ

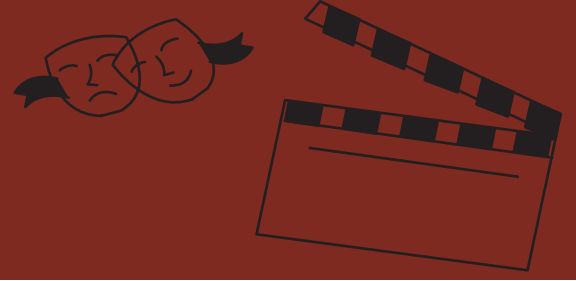

ŞİLE BEZİ KÜLTÜR ve SANAT FESTİVALI

Paşa Halk Dansları Topluluğu, iki yıllık süre içerisinde adını herkese duyurmayı başarmış, emeklerinin karşılığını alabilmek için fazlasıyla gayret göstermiştir. Bunun en önemli örneği, Makedonya Kumanova'da yapılan yarışmada "En İyi Dans Performansı" ve "En İyi Koreografi" kategorilerinde aldığı birinciliklerdir. Topluluk bu sayede ülkemizi ve kültürümüzü Balkanlarda layıkıyla temsil ederek, kültürümüzü yalnızca ülkemize değil diğer milletlere de tanıtmıştır.

MONTENEGRO PETNIJICA FESTİVALİ

Dans Topluluğu hala faaliyet göstermekte, ülkemizi ve benliğimizi en başından beri yaptığı gibi çeşitli kültürlerle tanıtmaya devam etmektedir. Sürekli üzerinde çalıştığı yeni projelerle gençlerin istediği zaman başarabilecekleri değerler niteliğini kanıtlamayı sürdürmektedir.

Plastik Zihinler

Hazal Çekinmez

Düşünüyorum da biz insanlar çok bencil varlıklarız. Hâlâ dünyadan başka bir gezegende yaşam belirtisi bulunamadı ama biz hâlâ mecbur olduğumuz, bize ev sahipliği yapan bu cömert gezegene yapabileceğimiz bütün kötülükleri yapmaktayız. Hepimiz, neredeyse hepimiz evimizin temizliğine, hijyenine dikkat ederken hiç kimse aynı özeni dünyamıza göstermiyor. Kendi sonumuzu gün be gün kendi ellerimizle getiriyorken insanlar sadece mağazin dünyasında ki gelişmeleri takip etmek için sosyal medyayı kullanıyor. Kimsenin susuzluktan, kuraklıktan, eriyen buzullardan, çevre kirliliğinden ve küresel ısınmadan haberi olmuyor. Ah biz insanlar ne benciliz, bazı şeylerin farkında olamayacak kadar da cahiliz. Ölüyoruz, sonumuz geliyor lakin hâlâ bize nice nimetler sunan doğaya, tabiata ihanet ediyoruz. Biraz olsun bilinçlenmeniz ve farkına varıp işin ciddiyetini kavrayabilmeniz benim nihai amacım. Moda olduğu zaman çeşit çeşit, rengarenk bez çantalar kullanıyor, konu geri dönüşüm olunca kılımızı bile kıpırdatmıyoruz. Ne büyük acizlik doğrusu! Niyetim biraz olsun önüne geçebilmek bu israfın, biraz olsun geciktirebilmek insanoğlunun kaçınılmaz yok oluşunu. İşte, bu yüzden bir projem var, “Getir’in Kumaş Görünümde Olan Poşetlerinin Kaldırılması İçin İmza Kampanyası.” Getir’in sözde çevre dostu olmak üzere çıkardığı kumaş görünümlü poşeti, 5 numaralı plastik yani PE Polietilen’dir. Şimdi diyeceksiniz ki, 5 numaralı plastik en zararsızları değil mi? Evet, en zararsız

plastikten üretiliyorlar. En güvenli plastik türüdür lakin nasıl pizza kutularının geri dönüştürülmesinin kutuya değen yemekler, yağlar önlüyorsa bu poşetlerinin geri dönüştürülebilmesi için de hiçbir şekilde yemek ve yağa temas etmemesi gerekir. 5 numaralı plastikler en iyi geri dönüşüm tesislerine çok iyi bir şekilde ulaşırlarsa. Yukarıda bahsettiğim gibi yiyecek bulaşmaması, geri dönüşüm kutusuna atılması, dönüşüm tesisinin gelip bunu alması ve geri dönüşüm tesisinde tekrar banda girmesi sonucunda geri dönüştürülebilir ki bu da mükemmel bir sistem olmadığı için ne yazık ki imkansız denecek kadar az bir ihtimal. Benim burada ki amacım bu poşetlerin artık üretilmemesi. Bunun için bu imza kampanyasını başlatıyorum. Sizce de tek kullanımlık bu plastikler yerine kese kağıdı, bez çanta gibi alternatifler daha iyi değil mi? Plastikler yüzünden hem dünyamız hem de biz insanlar çok zarar görüyoruz. Artık anne sütünde bile plastiğe rastlanıyor. Göz göre göre hiç bir şey olmamış gibi yaşamaya devam mi edeceğiz? Hayır! Eğer böyle davranmaya devam edersek ne yazık ki yaşayabileceğimiz bir ortam, alabileceğimiz sağlıklı bir nefes, yiyeceğimiz temiz bir yiyecek olmayacak. Benim imzomla ne olur diye düşünmeyin. Bir olup sağlıklı bir geleceği hep birlikte inşa edelim. İmza Kampanyası’nın Yürütüleceği Site: Change.org

GREENPEACE'İN SON RAPORU: DEPREM SONRASI ADİL VE YEŞİL BİR GELECEK İNŞA ETMEK

Nilgün Güvenç

Greenpeace Akdeniz, 6 Şubat'ta yaşanan yıkıcı deprem sonrasında, afet durumunun hala devam ettiğine dikkat çeken ve toplumsal – ekolojik risklere karşı alınması gereken önlemleri içeren “Deprem Bölgesine İlişkin Değerlendirme Raporu” yayınladı.

Rapor, enkaz atıklarının yönetimi, enkaz depolama, büyük projelere yönelik çevresel riskler, doğa alanlarının korunması ve iklim krizinin bölgede neden olabileceği ikincil afetler gibi önemli konuları, uzmanların ve sivil toplum kuruluşlarının görüşleri ışığında ele alıyor.

Raporda, alınması gereken önlemler ekseninde üç bölüm yer alıyor: Kirleticilere İlişkin Önlemler Doğa Alanlarının Korunmasına İlişkin Önlemler İklim Krizinin Neden Olabileceği Sorunlara İlişkin Önlemler Raporda, Enkaz Atıklarının Yönetimi, Asbest ve Kanserojen Tozlar, Enkaz Depolama ve Büyük Projelere Yönelik Çevresel Riskler “Kirleticilere İlişkin Önlemler” başlığında değerlendiriliyor.

Raporun bu bölümünde önemle vurgulanan bazı noktalar: İstanbul Üniversitesi 2023 Depremleri Ön Raporuna göre bakanlıkça hasar tespiti yapılan binalardan oluşan toplam enkaz atık miktarının ~50 milyon ton ila

~110 milyon ton aralığında olacağı öngörülmektedir.

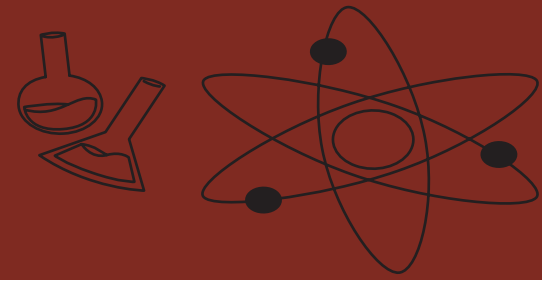
Bina enkazlarının kaldırılması, binanın durumuna göre yıkımı, atıkların taşınması ve yönetimi insan ve doğa sağlığı için dikkatlice yönetilmesi gereken adımlardan oluşmalıdır.

Enkaz atıklarına ilişkin en önemli tehditlerin başında binaların üretimi sırasında kullanılan asbest, kanserojen lifler ve toksik malzemeler gelmektedir.

Asbestin liflerine çok kısa zamanlı bile maruz kalınması, maruziyetten 10 ila 40 yıl sonra asbeste bağlı mezotelyoma (akciğer zarı kanseri), gırtlak kanseri, yumurtalık kanseri ve asbestozis hastalıklarına neden olabilmektedir. Bu nedenle asbestin tüm formları Uluslararası Kanser Araştırmaları Ajansı, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ/WHO) ve Uluslararası Çalışma Örgütü (UÇÖ/ ILO) tarafından “kesin kanserojen” olarak tanımlanmıştır.

Deprem bölgesindeki binaların neredeyse yarısından fazlası asbest ve kanserojen madde riski taşımaktadır. (TÜİK raporuna binaen)

Asbest liflerinin havayla birlikte solunmasını engellemek için acilen arama-kurtarma faaliyetlerinin

sonlandırıldığı enkazda ve yükleme faaliyetleri esnasında sulama yapılması; taşıma kamyonlarının üzerinin branda ile kapatılması ve geçiş güzergahlarının sulanması; enkazın kaldırılmasında görevli personelin FFP3 toz maskesi kullanması; enkaz kaldırma çalışmalarında halkın alandan uzaklaştırılması, eğer çadırkentlere yakın alanlardaysa burada bulunan halka FFP3 maskeleri temin edilmesi; enkaz alanlarında çalışanların düzenli sağlık takiplerinin yapılması son derece önemlidir.

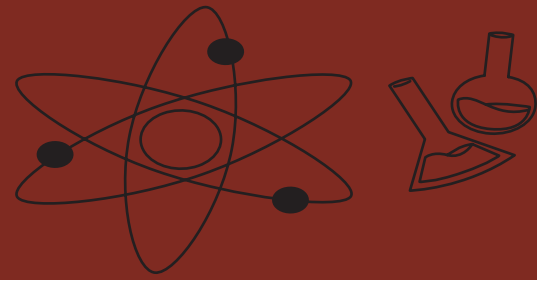
Enkaz atıkları yapı malzemelerinin dışında ev içindeki her türlü ahşap, elektronik, plastik, metal malzemeleri, tehlikeli atıkları ve organik maddeleri içinde barındırmaktadır. Bu durum enkazın kirleticilik özelliğinin artmasına neden olmaktadır. Enkaz atıklarının içindeki toksinler ve ağır metaller yağmur ve rüzgarla toprağa ve suya karışarak çok geniş bir alanda doğayı ve canlı sağlığını tehdit eden birer kirlilik mekanizmasına dönüşebilir. Bu nedenle, enkaz atık alanı tarım alanı, baraj havzası, sulak alan, dere yatakları ve deniz kenarları başta olmak üzere hiçbir doğa alanına bırakılmamalıdır.

Deprem bölgesi ekosistemler ve

halk sağlığı açısından ciddi çevresel riskler oluşturabilecek tesislerin yoğun olduğu bir bölgedir. Bölgede 48 OSB yer alırken bu OSB'lerin 33'ünde üretim faaldir. Faal olan 33 OSB'nin 10'u ciddi hasarlıdır ve 4 bin tesisin önemli bir kısmında üretim durmuştur. OSB'lere ilişkin en önemli çevresel sorun hasarlı OSB'lerde ve çevrelerindeki endüstriyel tesislerde yaşanabilecek sıkıntılardır. Bu nedenle başta OSB alanları olmak üzere sanayi üretim merkezleri faaliyete geçmeden önce bu alanlar ve yakın çevresi sızıntı ihtimaline karşı takip edilmeli, gerekli düzenlemeler yapılmadan faaliyete açılmamalıdır.

6 Şubat'ta deprem ile başlayan ve söndürülmesi dört günü bulan İskenderun Liman yangını bölgede yaşanan en büyük çevre felaketlerinden birine dönüşmüştür. İskenderun Limanı Türkiye'nin en büyük dördüncü limanıdır. Liman yangınının çıkış nedenine ilişkin en temel iddia limanın kimyasal madde içeren konteynırları zayıf güvenlik tedbirleri ile bir arada bulundurmasıdır. Bu tarihe kadar yanan konteynırların içeriği ile ilgili bilgi verilmemiş olması ortaya tahmin edilemeyen bir kirlilik riskini çıkarmıştır.

Raporun "Doğa Alanlarının

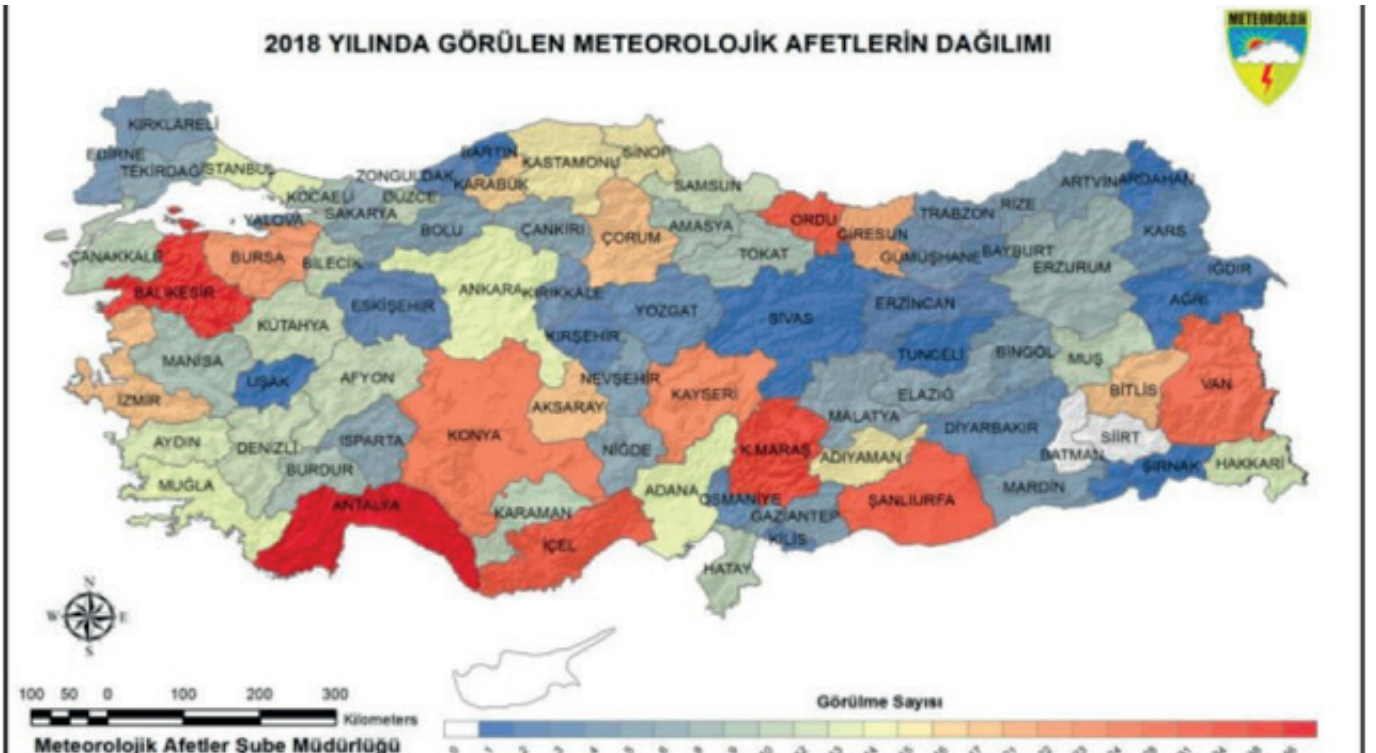

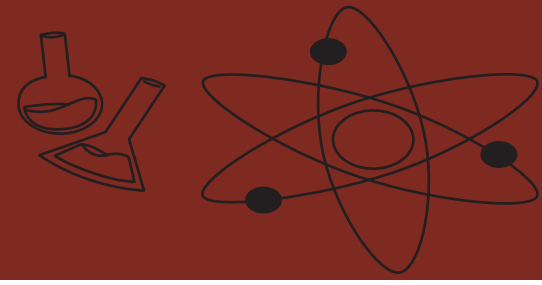
Korunmasına İlişkin Önlemler” başlıklı diğer bölümünde ise önemle vurgulanan noktalar:

Deprem bölgesi, yakından incelendiğinde 60’tan fazla korunan alana (tabiatı koruma alanı, milli park, tabiat parkı, yaban hayatı geliştirme sahası (YHGS), doğal sit vb.) ve canlı tür çeşitliliği bakımından uluslararası kriterle öne çıkan 35 Önemli Doğa Alanı’na(18) ev sahipliği yapmaktadır. Geniş sulak alan ekosistemlerinden, sedir, karaçam ve meşe ormanlarına ve dağ bozkırlarına uzanan bu çeşitlilik, bölgenin nadir canlı tür çeşitliliği hakkında da bilgi vermektedir.

Türkiye’nin gelecek nesillere aktarma borcu olan korunan alanlar başta olmak üzere nesli tehlike altında bulunan türler için belirlenmiş olan Önemli Doğa Alanları afet sonrası yapılanma sürecinin her aşamasında mutlak şekilde korunmalıdır.

Raporun “İklim Krizinin Neden Olabileceği Sorunlara İlişkin Önlemler” başlıklı diğer bölümünde vurgulanan noktalar:

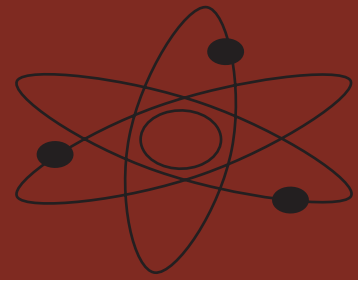
İklim krizi ile birlikte Türkiye’de meteorolojik afetlerin şiddeti ve sayısı her geçen gün artmaktadır. AFAD’a göre 1980–2020 yılları arasında Türkiye’de 11.560 afet rapor edilmiştir. 1980–2000 yılları arasında 4.212 afet raporlanmışken, 2000-2020 yılları arasında afet sayısında %74,4 artış olmuştur. (7.348 afet)

AFAD İl Afet Azaltma Planları (2022) deprem bölgesi illerinin meteorolojik afetlere ilişkin durumu hakkında öngörülerde bulunmaya imkân vermektedir. Bu raporlara göre afet illerinin bir bölümüne ilişkin riskler şehirlere özel olarak raporda belirtilmiştir.

Deprem bölgesindeki iller iklim değişikliği ile doğrudan ya da dolaylı şekilde ilişkili afetler bakımından ciddi riskleri barındırmaktadır. Geçici ve kalıcı yerleşim alanları ile afetten etkilenen yurttaşların yeni afetlere maruz kalmaması için yerleşim yerleri seçiminde afet eğilimli noktalar göz önünde bulundurulmalıdır.

Raporun son kısmı ise şu şekilde bitiriliyor:

“Yurttaşların, özellikle kırılgan grupların, açık şekilde tanımlanan kamusal yaşama dahil edildiği, kaynakların tahsisi de dahil olmak üzere karar alma süreçlerine dahil olabildiği, hedefler, kurallar, yapılar ve usullerin yurttaşların ihtiyaç ve meşru beklentilerine uygun olduğu, iklim krizinin oluşturacağı etkilere karşı dirençli, doğaya uyumlu, çevre adaletini önceleyen süreçler ile yaşamın yeniden inşa edilebileceği belirtiliyor.”

TEKNOFEST

Hazal Çekinmez

TEKNOFEST NEDİR?

TEKNOFEST Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali, Türkiye’de düzenlenen havacılık, teknoloji ve uzay teknolojisi festivalidir. Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından düzenlenen ve Türkiye’nin millî teknolojilerini geliştirmeyi hedefleyen ilk ve tek festivaldir. Ülkemiz için oldukça önemli olan bir festivali dün ziyaret etme fırsatım oldu. Açıkçası benim için unutulmaz bir deneyim oldu. Beş gün süren bu etkinliğin her gününde yüksek bir katılımcı sayısına uğraması da beni çok mutlu etti. Şahsen ben ülkemizin bilime daha çok önem vermesini gerektiğinin kanaatindeyim. Okulca katıldığımız bu festivalde bizlere gezebilmemiz için bir miktar süre verdiler. Bu süre zarfında elimden geldiğince projeleri, uçakları, uçan arabayı, deprem tırını ve de sergileri gezip, görmeye çalıştım. Lakin gözlemlediğim tek şey bunlarla sınırlı değildi tabii. İnsanlar. İnsanları da gözlemledim. Bizim gibi okul gezisi ile gelen öğrencilerin, küçük çocukların, anne ve babaların, ailenin büyüklerinin... Yediden yetmiş herkesin bu gördükleri manzaradan tatmin oldukları, şaşkınlıkları ve gururlu oldukları yüzlerinden okunuyordu.

Benim ilgimi en çok SOLOTÜRK çekti

açıkçası. SOLOTÜRK pilotlarının gökyüzünde bir kuş gibi süzülmeleri benim ilgimi en çok çeken gösteri oldu. Uçakların arkalarında bıraktıkları renkli dumanlar çok zevkli bir manzara oluşturdu. İzlemesi çok keyifliydi.

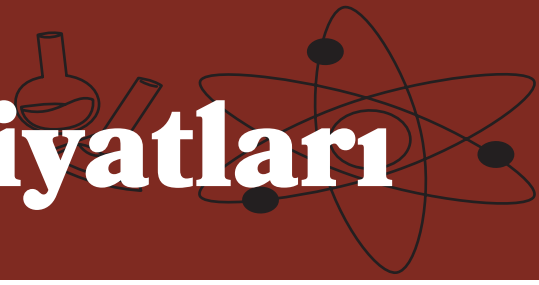
Gelecek sene tekrardan gitmek istiyorum. Aşırı eğlenceli bir gün geçirdim. Herkesin gitmesini öneriyorum.

Bu zamanda hem eğlenerek hem bilgilenererek zaman geçirebileceğiniz kaç festival var? Sayısını bilmiyorum ama aralarından en güzelinin TEKNOFEST olduğuna eminim.

Başta bizi bu festivale getiren okulumuza, böyle bir etkinliği akıl edip, TEKNOFEST’in kurucusu olan Haluk Bayraktar’a, herkesle teker teker ilgilenen görevlilere ve bilimi bana sevdiren Nilgün Hocama teşekkürlerimi, sevgimi, saygımı iletmek istiyorum.

Ayakları yere basmayan tek festival.

Biyoloji Olimpiyatları

Kadriye Nazif Gölge Anadolu Lisesi

BIYOLOJİ OLİMPİYATLARININ ÖNEMİ VE KAZANIMLARI

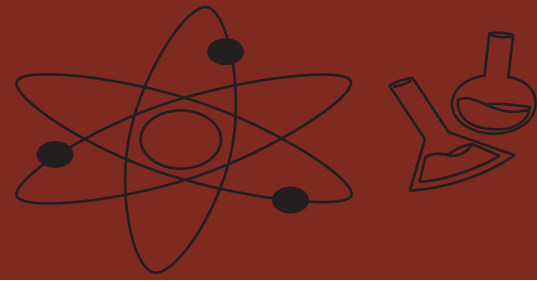
Değerli okuyucularımız,
Bilim Olimpiyatları Dünyasına
Hoş Geldiniz ! TÜBİTAK Bilim
Olimpiyatları ile Türkiye ' de bilim
insanlarının yetişmesine katkı
sağlamaktadır. 1978 yılında başlayan
uluslararası olimpiyatlara katılım
sürecimiz,1993 yılında ulusal bir
program haline getirilmiştir. 30
yıldır iki aşamalı sınav sistemi
ile Bilgisayar, Biyoloji, Fizik,
Kimya ve Matematik alanlarında
düzenlenmektedir. Bu sürece 1996
yılında Ortaokul Matematik, 2017
yılında Ortaokul Bilgisayar ve
2022 yılında Astronomi-Astrofizik
dalları eklenmiştir.Toplam sınav
dalı sayısı sekize çıkmıştır.2022 yılı
itibariyle Bilim Olimpiyatları 30'uncu
yılındadır.

Neden Olimpiyat? Bilim Olimpiyatları
programı kapsamında ortaokul ve
lise öğrencilerinin temel bilimler
ve bilgisayar bilimleri alanlarına
ilgilerini artırmak, çalışmalarını
yönlendirmek ve bu alanlarda özel
eğitim olanakları sağlamak yolu ile
gelişmelerine katkıda bulunmak
amaçlanır. Başarılı ortaöğretim
öğrencilerini genç yaşlarda tespit
ve teşvik etmek ,bilim olimpiyatları,
proje yarışmaları, mentorluk desteği.

Ulusal ve Uluslararası araştırmacı
hareketliliği ve tersine beyin göçünü
teşvik etmek,Türk ve yabancı uyruklu
bilim insanlarına yönelik doktora
sonrası yurt içi ve yurt dışı araştırma
bursları, lider/öncü araştırmacı
desteği, konuk bilim insanı.

Bilimsel etkinlikleri ve çalışmalarını
yaygınlaştırmak,Bilimsel etkinlik
düzenleme ve etkinliklere katılım
desteklerini kapsar.

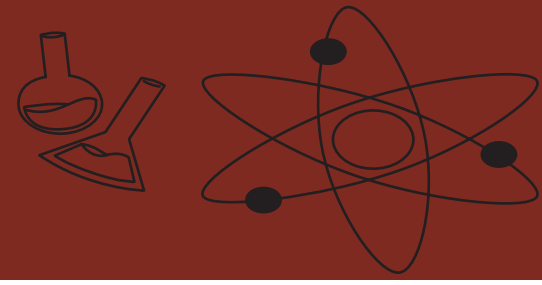
Kimler Başvurabilir? Bilimsel
etkinlikleri ve çalışmalarını
yaygınlaştırmak amacıyla Astronomi
ve Astrofizik, Biyoloji, Fizik, Kimya
dallarında 2021-2022 eğitim
öğretim yılında 8, 9,10 ve 11. sınıfa
ve hazırlık sınıfına devam etmekte
olan öğrenciler sınava başvurabilir.
2021-2022 eğitim öğretim yılında lise
son sınıfa devam eden öğrenciler
programa başvuramaz. Matematik ve
Bilgisayar dallarında 2021-2022 eğitim
öğretim yılında 9,10 ve 11. sınıfa ve
hazırlık sınıfına devam etmekte
olan öğrenciler sınava başvurabilir.
2021-2022 eğitim öğretim yılında lise
son sınıfa devam eden öğrenciler
programa başvuramaz.Ortaokul
Bilgisayar ve Ortaokul Matematik
dallarında 2021-2022 eğitim öğretim
yılında 5,6,7 ve 8. sınıfa devam
etmekte olan öğrenciler sınava
başvurabilir.Astronomi ve Astrofizik,
Biyoloji, Fizik ve Kimya dallarında,
taban puanın %30 altında kalmamak

şartıyla on kişiye kadar fazladan 8. sınıf, hazırlık sınıfı ve 9. sınıf öğrencisi; Matematik ve Bilgisayar dallarında taban puanın %30 altında kalmamak şartıyla on kişiye kadar fazladan kız öğrenci Yaz Okulu/İkinci Aşama Sınavı'na çağrılabilir. Her öğrenci sınava yalnızca bir daldan başvurabilir. Başvurular bireysel olarak öğrenci tarafından <https://ebideb.tubitak.gov.tr> adresinden yapılır (2021 yılı başvuru ücreti: 50 TL).Başvuru yapacak öğrenciler ve varsa danışman öğretmenlerinin ARBİS'e kayıtlı olması gerekir. (Bkz. <https://arbis.tubitak.gov.tr>)

Aşamalar nelerdir? 81 İlde ;1-Birinci Aşama Sınavı (2021'de 8568 öğrenci başvurusu Biyoloji başvuru sayısı 1123 öğrenci) 2-İkinci Aşama Komite Başkanı tarafından belirlenecek taban puanın üzerinde kalan başarılı öğrencilerin Yaz Okuluna davet edilmesi (Her dalda yaklaşık 50 öğrenci) 3-Yaz Okulu (İki hafta süreli kamp Ağustos - Eylül ayları) 4-İkinci Aşama Sınavı(Her daldan yaklaşık 24 öğrenci) 5-Kış Okulu (İki hafta süreli kamp Ocak-Şubat ayları,2021-2022 sürecinde kış kampına katılım sağlayan tüm dallarda 180 öğrenci) 6-Ulusal Bilim Olimpiyatları Ödül Töreni 7-Sekiz Dalın Herbiri için Takım Kampları (Bir-üç hafta süreli,Mart-Temmuz

ayları) 8-Bölgesel ve Ulusal Bilim Olimpiyatları Ek Katsayı uygulaması;

Astronomi Fizik, Bilgisayar, Biyoloji, Fizik, Kimya ve Matematik dallarında Türkiye genelinde dereceye giren öğrenciler, katıldıkları ilk Üniversite Giriş Sınavında bir defaya mahsus olmak üzere, aldıkları dereceye göre ek katsayı uygulamasından yararlanırlar

Ödüller; Ulusal Bilim Olimpiyatı'nda Altın Madalya , Liseler için Ödül Miktarı (TL) 10000, Ortaokul için Ödül Miktarı (TL) 6500, Gümüş madalya, Liseler için Ödül Miktarı (TL) 8000, Ortaokul için Ödül Miktarı (TL) 5500, Bronz Madalya , Liseler için Ödül Miktarı (TL) 6000, Ortaokul için Ödül Miktarı (TL) 4500

Uluslararası Bilim Olimpiyatları'nda Altın Madalya Ödül Miktarı (TL) 30000, Gümüş Madalya Ödül Miktarı (TL) 24000, Bronz Madalya Ödül Miktarı (TL) 18000 Mansiyon Ödül Miktarı (TL) 12000

**TÜM BAŞVURULARIN (LİSE) %21'İ BİYOLOJİ ALANINDAN; 2022 Yılında Biyoloji alanından 2336 öğrenci başvurusu mevcut. Biyoloji Alanında Branş bazlı Danışman Öğretmen sayısı 1727 . 2022 Yılı Öğrencilerin Lise/Ortaokul Genel Toplam Cinsiyet Dağılımı Erkek 10743, Kadın 8319. Biyoloji Alanında Okul İli bazlı İstanbul 342, Bursa 183, Ankara 172, İzmir 165, Kocaeli 103, Antalya 94, Sakarya 67, Erzurum 47, Şanlıurfa 79, Manisa 34, Eskişehir 57, Şırnak 24, Denizli 23 başvuru mevcut. 2019 Yılı Uluslararası Biyoloji Olimpiyatı (IBO) Macaristan'da 2 Gümüş Madalya (Hasan Zeki YILDIZ, Ahmet Umur TOPÇU) 2020 Yılı Uluslararası Biyoloji Olimpiyatı (IBO) Japonya'da 1 Gümüş (Yiğitcan ATEŞ), 2 Bronz Madalya (Ali Berdan TÜNEY) 2021 Yılı Uluslararası Biyoloji Olimpiyatı (IBO) Singapur'da 1 Altın Madalya ile ülkemizi (Tolga ATILIR) Heryıl 81 ilde yapılan 1. Aşama sınavına Kadriye Nazif Gölge Anadolu Lisesi'nde 2021-2022 eğitim öğretim yılında 1 öğrencimiz, 2022-2023 yılında 2 öğrencimiz hazırlanmıştır
Teşekkürler!**

**Nilgün GÜVENÇ
Biyoloji Bilim Danışman Öğretmeni / Tekirdağ**

KAYNAKLAR

<https://bilimolimpiyatları.tubitak.gov.tr/>

<https://oygm.meb.gov.tr/www/bilim-olimpiyatları-danışmanlığı-ve-proje-danışmanlığı-projesi/icerik/465>

https://mersinarge.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_03/23124919_Bilim_Olimpiyatları_Sunum-MERSIYN.pdf

